

ANGLAI EINA PIRMYN; AMERIKIEČIAI PAĖMĖ MIESTĄ

WILNIS

Lithuanian Peoples Daily—Lietuvių Liaudies Dienraštis

VOLUME XXVI, NO. 5.

SESTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 6, 1945 M.

KAINA TRYS CENTAI.

KASDIENA

Laiškas iš Vilniaus Centralinis Archyvas Baurai Meluoja Išdavikai

Chicago "Herald-American" vakar įdėjo laišką iš Vilniaus, kurį gavo žymus industrialistas Bernard Horwich. Laišką parašė jo artimas giminaitis, žydų tautybės.

Naciški raktiniai išundė beveik visus jų gimines. Jis pats stebėklingai išsigelbėjo, pabėgdamas pas partizanus ir prisidėjęs prie jų kovų.

Laiškė yra šite žodžiai: "Aciu Dievu, kad Raudonoji Armija mus išliuovavo nuo barbarų naušyti ir aš vėl galiu jums parašyti."

Taip sako lietuviai, taip sako žydai, taip sako visų tautų žmonės.

Atkreipkite, draugai, dėmesį į vakar tilpusi "Vilny" Literatūros Draugijos Centro atsisveikinimo reikalavimą Centralinio Archyvo. Perskaitykit šios dienos "Vilny" tuo pačiu klausimu editoria.

Geriau suprakt reikalą, duosniu raugokit.

Kai kongreso narė Mrs. Clare Luce lankėsi Francūzijoje, ji matė tik bloga joje, lik "komunistus". Sulyg jos gautais įspūdziais, vokiečių okupacija nebuvo taip bloga.

Dar ribiau pamelavo industrialistas Crawford, taip pat neseniai lankėsis Francūzijoje. Okupantai, jis sako, buvo gerai, ypač darbininkams. Crawford bijosi komunizmo.

Ar tai ne biuri demoralizacija? Išėina taip, kad tas ar kitas pliuskis, pavėsus Francūzijoje dienų ar savaitę, dangiau "žino" negu gen. de Gaulle, negu milijonai Francūzijos patriotų, negu visos antifasistinės partijos!

Naujoji Lenkijos valdžioj yra penki socialistai ir keturi komunistai.

Gerai, kad Lenkijoj atsirado sukalmamų ir sąžiningų socialistų, panasiu kaip Italijoj, Francūzijoje, Českoslovakijoje. Tokie kaip Tanneris, Grigaitis, Abramovičius net socialistų akimis žiūrint yra išdavikai, renegatai.

"Draugo" marionai labai nuodžiugo, kad Dies'o sėbrai kongrese, su republikonų pagelba, atsisakė palaidoti "diesinį" komitetą. Vadinasi, ragamų gaudymas tęsis.

Tuo piktnasi Chicago "Sun", tuo piktnasi visi demokratai. Bet ultra-reakcinė "Tribune" net spieigia iš džiaugsmo.

Tai su kuo eina "Draugas", jeigu ne su reakcioneriais, su republikonais, su "Tribune"? Lietuviai katalikai gerai padarytų, išspirdami iš "Draugo" šimutinę veislę.

U. S. Valstybės Departamentas žada pakalbėti su Šveicarija lafai stiprių balsu. Gana maskuotai popieriniu neutralumu, kuomet tikrenybėje padeda Hitleriui!

Šveicarija pasidarė nacių ir fašistų bankierium. Per Šveicariją eina vokiečių susisiekimas su jų frontu Italijoj.

STUMIA ATGAL VOKIEČIUS

Amerikiečiai Pasivarė Gerokai Pirmyn

PARYZIUS, sausio 5.—Britanijos infanterija ir mechanizuoti būriai stojo mūšin Belgijos fronte kontr-atakuodami gen. von Rundstedt armiją.

Anglų ir Amerikos armijos, gen. Montgomery komandoj, nustūmė nacių šturminę pušę jų iškyšulio 2,000 jardų atgal.

Montgomery komandavoja 1 ma ir 9-tą Amerikos armijas. Gen. Hodges'o Amerikos armija, per sniegus ir pusnis, nužygiavo pirmyn 8 mylias į rytus nuo Grandenil ir užėmė miestą Arbefrontaine.

Pietinėj pusėj savo fronto naciai laimėjo. Berlyno radijas giriasi, kad jie išnuė amerikiečius iš Reino ir Saar tarpupio. Nacių komentatorius sako, kad mūšiai pastaras tris dienas buvė aršiausi.

Britanijos 2-roji armija, su tankomis, stoji mūšin vakar ir pastiekė Waha, pastumdama nacių 1,500 jardų atgal. Tebeina dideli mūšiai šioj srity.

Britanijos armijos pastangos yra sustiprinti silpnesnės vietos Aliantų fronto.

Gen. Patton armija grumiasi su vokiečiais kalnuose ir mšikuose. Prastas oras neleidžia Aliantų aviacijai veikti šioj srity. Naciai be palovos daro kontr-atakas. Vieną atmušus, kita pradėdama.

Vokiečių iškyšulio pasitraukimui ruoštas tarp Bastogne ir Grandenil susiaurinta iki 12 mylių.

Visų tų vokiečių armijos platus iškyšulį puola šešios Aliantų armijos.

(Prezidentas Rooseveltas Washington pareiškė, kad gen. Montgomery nėra gen. Eisenhowerio deputat, kaip sako tūl pranešimai. Montgomery stoji ton sritin sustiprinimui fronto, o ne pavadinimui gen Eisenhowerio.)

LONDONAS.—Amerikoj pasirodžius daug kritikos Britanijos užsienio politikai, tūl angly laikraščiai sako, kad Amerikoj pasireiškia naujos rūšies izolacionizmas.

Tai veidmainišktai politikai Aliantai padarys galą!

Lenkų kilmės kongresmanas O'Konski (iš Wisconsin) sako, kad Amerikos armija reikia grąžinti iš Europos frontu namo.

Kodėl? Todėl, kad Lenkijos klausimas nesprendžiama taip, kaip nori O'Konski ir jo panibratai Londone.

O'Konskio pozicija susivada prie to, kad naciai vėl uzvaldytų Francūziją ir Italiją.

Tik ir pasitūtas tų lenkiškų ponų!

L. Prūsėka.

Amerika Darysianti Žygius Prieš Šveicarijos Valdžią

WASHINGTONAS, sausio 5.—Jungtinėms Valstijoms gal teiktis imtis ne vien diplomatinę, bet ir militarinę žygių prieš Šveicariją, kuri vis dar gelbi Vokiečiai kare.

Valstybės Departamentas skelbia, jog Amerikos ekonominiai ir politiniai reikalai su Šveicarija persvarstomi, o tai rodo, kad būsį daromi kokie žygiai.

Raseinių apskrityje atsteigtos mokyklos. Vokiečiai buvo sugriovę ar sužaloję daugumą mokyklų namų laike okupacijos. Bet nevezinti stokos namų, trys aukštesnės mokyklos ir penkos vidurinės mokyklos jau atidarytos šiame apskrityje. Yra laipgi 113 pradinių, kurios lanko 8,452 vaikai.

Organizuojami kursai ir su-

Sovietų Sąjunga atsisakė ryšius užmegsti su Šveicarijos dėl tos pačios priežasties.

Sovietų Sąjunga atsisakė ryšius užmegsti su Šveicarijos dėl tos pačios priežasties.

Jugoslavi Palaiko Liaudies Frontą

BERN, sausio 5.—Didelė dauguma jugoslavų tvirtai palaiko ELAS — Graikijos Liaudies Fronto armiją, kuri kovuoja už Graikijos nepriklausomybę ir už demokratinę valdžią toj šaly.

Pranešimai iš Jugoslavijos rodo, kad jugoslavi bijo, kad Graikijoj įsigalėtų tokiai valdžiai, kaip buvo Papandreu, Graikija bandytų spēka pūsti savo ribas Jugoslavijos išomis, kuomet demokratinė Graikija to nedarytų.

Jugoslavi bijo, kad Graikijoj įsigalėtų tokiai valdžiai, kaip buvo Papandreu, Graikija bandytų spēka pūsti savo ribas Jugoslavijos išomis, kuomet demokratinė Graikija to nedarytų.

Manila Ilnkoji ir Lingayene vienu tarpu nuskandinta 35 laivai, kitu tarpu toj pačioj srity nuskandinta 25 priešo laivai, sako gen. MacArthur pranešimai.

Apart prekinį ir transporto laivų nuskandinta keletas ir karo laivų ir vienas lėktuvėnis.

Japonų aviacija išnaūjo atakavo Mindoro saloj Amerikos aeroportą. Padaryta nuostolių.

Leyte saloj išmūšta dar 401 japonų, tai dabar jau skaičius užmuštų ten japonų siekia 121,470.

(Tokyo radijas skelbia, jog Amerikos laivų konvojus ar du plaukijų pro Luzon, matomai kur nors bus daryta nauja invazija. Japonai giriasi, kad jų aviacija nuskandinti tris Amerikos laivus.)

Japonija Turi 20 Divizijų Armijos Kinijoj

CHUNGKING.—Kinai skelbia, jog japonai turi apie 20 divizijų, 300,000 vyrų, centralinėj ir pietinėj Kinijoj.

Belgijos Buvęs Premieras Noris Ekonominės Sąjungos

WASHINGTONAS.—Paul Van Zeeland, buvęs Belgijos premieras, noris Belgijos, Olandijos, Francūzijos ir Anglijos ekonominės sąjungos, kas esą reikalinga Europos atstatymui. Francūzijos užsienio ministro Francis Didaul tačiaus jau pirmiau pareiškė, jog bile sąjunga, kurioje nėra SSSR, gali būti atkurta prieš Sovietus, tai Francūzija nestos į tokias sąjungas.

Kanadiečiai Atmušė Nacių Italijos Fronte

ROMA, sausio 5.—Kanados armijos žygiuoja pirmyn prie Alfonso, Italijoj, atmušus nacių kontr-atakas. Jie priežio tik pusantro mylios nuo San Alberto.

Britanija Ragina Italiją Pačią Save Atsibudavoti

ROMA.—Britanijos atstovas ir politinis patarėjas Aliantų karinėms įėjoms čia pareiškė, jog Italijos atsibudavimas yra jos pačios reikalas ir tam ji turi dėti pastangas.

TAURAGĖJ JAU ĮSTEIGTA MAŠINŲ IR TRAKTORIŲ STOTIS

Raseinių Apskrityje Atidarytos Mokyklos, Atsteigta Sugriautos Įstaigos, Atremtomajami Trobėsiai, Skolina Valstiečiams po 10,000 Rublių

VILNIUS, sausio 5 (Press Wireless).—Tauragėj, Zemaitijoje, jau įsteigta pirmą stotis mašinų ir traktorių ir valstiečių naudojosi mašinomis. Pristatyta kuliama mašinų.

Raseinių apskrityje atsteigtos mokyklos. Vokiečiai buvo sugriovę ar sužaloję daugumą mokyklų namų laike okupacijos. Bet nevezinti stokos namų, trys aukštesnės mokyklos ir penkos vidurinės mokyklos jau atidarytos šiame apskrityje. Yra laipgi 113 pradinių, kurios lanko 8,452 vaikai.

Organizuojami kursai ir su-

augusiems. Jie pradėjo veikti 1945 metais.

Trys pat pradinės mokyklos ir vienas vaikų priežiūros namas ir šeši knygynai atidaryta.

Tarybinė valdžia Lietuvoje atidaro 262 mokyklas dėl suaugusių, kurias, manoma, lankys apie 60,000 žmonių, neturėjusių progos iš mažens mokyklas lankyti.

Prie to dar 260 kursų bus suorganizuota dėl suaugusių žmonių. Jau veiklia 34 tokios mokyklos suaugusiems pradinį mokslą teikti. Jis lanko 2,000 (Tąsa 5-tam puslapyj)

AMERIKOS ORLAIVIAI NUSKANDINO 60 JAPONIJOS LAIVŲ PRIE LUZON

PEARL HARBOR, sausio 5.—Amerikos laivyno daliniai, su savo aviacija, įsigavę toli į Japonijos vandenį ir jau trečiu kartū atakavo Formosa saloj dvi svarbias japonų bazes.

Šis žygis skaitomas vienu pačių svarbiausių šioj srity.

Is Filipinų praneša, jog Amerikos aviacija nuskandino 60 Japonijos laivų pirmomis trimis 1945 metų dienomis, taipgi skaudžiai smogė japonų orlaivius Clark aeroporte, Luzon saloj, apie 75 mylias nuo Filipinų sostinės Manila.

Manila Ilnkoji ir Lingayene vienu tarpu nuskandinta 35 laivai, kitu tarpu toj pačioj srity nuskandinta 25 priešo laivai, sako gen. MacArthur pranešimai.

Apart prekinį ir transporto laivų nuskandinta keletas ir karo laivų ir vienas lėktuvėnis.

Japonų aviacija išnaūjo atakavo Mindoro saloj Amerikos aeroportą. Padaryta nuostolių.

Leyte saloj išmūšta dar 401 japonų, tai dabar jau skaičius užmuštų ten japonų siekia 121,470.

(Tokyo radijas skelbia, jog Amerikos laivų konvojus ar du plaukijų pro Luzon, matomai kur nors bus daryta nauja invazija. Japonai giriasi, kad jų aviacija nuskandinti tris Amerikos laivus.)

Orlaiviai Išgelbėjo Armijos Kinijoj

WASHINGTONAS.—Skestant naikintojai Cooper, 158 jo 300 įgulos išgelbėjo orlaiviai. Cooper nuskandintas Omroco Ilnkoji, gruodžio 3.

Amerikietis Lakunas Išsigelbėjo Patekęs į SSSR

RUSHVILLE, Ill.—Leitenantas Robert Fulks, iš Littleton, sugryžęs pas tėvus paviešitį, papasakojo įdomų savo nuotikį. Jis laike atakos Jugoslavijoje turėjo nusileisti, orlaivio motorui sugedus. Ilgokai slapstęsis jis pagalios pateko Sovietų Sąjungon, o iš ten jis atkėdėdama atgal į Italiją ir taip išsigelbėjo.

Smulkmenos jo patekimo į SSSR yra labai įdomios, bet dabar negalimos pasakoti.

Britanija Ragina Italiją Pačią Save Atsibudavoti

ROMA.—Britanijos atstovas ir politinis patarėjas Aliantų karinėms įėjoms čia pareiškė, jog Italijos atsibudavimas yra jos pačios reikalas ir tam ji turi dėti pastangas.

Lietuva Gali Pripažinti Lublino Lenkų Valdžią

LONDONAS, sausio 5.—Stefan Wilanowski, Lublino Komiteto atstovas čionai, sako, jog labai galima, kad Lietuva, Baltarusijos ir Ukrainos respublikos pripažins Lublino Komitetą, kuris pasiskelbė laikinąja Lenkijos valdžia.

Tai bus pirmas žygis savisto-vaus veikimo užsienio politikoje atskirų tarybinių respublikų, sulgy naujo konstitucijos patvarkymo.

Laikinoji Lenkijos valdžia Liubline taipgi padarysianti įspėjimą Londonui, Paryžiui ir New Yorkui prieš bile finansines transakcijas su treentine lenkų valdžia Londone, nes tos transakcijos nebus lenkų pripažintos legalėmis.

Tatai gali paliešti ir Lenkijos auksą, kuris manoma esą šiuo tarpu Dakare, Francūzijos valdžios kontrolėj. Francūzai gali palaikyti tą perseręjimą svarbia, o tas treminėj valdžiai fon-dus nukirstų.

Plastiras Nepageidaujamas Grekijos Žmonėms

ATENAI, sausio 5.—Kada regentas Damaskinos paskyrė premieru gen. Plastiras, graikai pradėjo kalbėti apie ilgą civilį karą.

Plastiras, sakoma, pažadėjo Britanijos autoritetams sudaryti 100,000 "lojalės armijos," kuri kovos prieš liaudies armiją. Jisai abelnai žinomas, kaip Britanijos, o ne Graikijos žmonių palaikytojas. Graikai dėlto juo nepasitiki.

Trijų Didžiųjų Konferencija Bus Šį Mėnesį

WASHINGTONAS, sausio 5.—Britanijos ambasadorius Halifax tarėsi su prezidentu Rooseveltu apie konferenciją Roosevelto, Stalino ir Churchillo, kuri manoma įvyks šį mėnesį.

Halifax reporteriams sakė, kad jis kalbėjosi su Prezidentu ir apie Graikijos ir Lenkijos situaciją.

Anglų Bomberiai Du Sykiu Puolė Berlyną

LONDONAS, sausio 5.—Anglų vidutinio dydžio bomberiai "uodai" du sykūs atakavo Berlyną vieną nakį. Pirmą ataką pravesta prieš 8 valandą, kita-tris valandas vėliau.

Nubalsavo Skelbti Telesivisių Streiką

NEW YORK.—12,000 telefonų darbininkų unija nutarė už mėnesio paskelbti streiką, jei nebus išpildyti darbininkų reikalavimai.

PULS NACIUS PRIE VARŠAVOS

Pusė Didesnė Buda-pešto Jau Atimta Iš Nacių

LONDONAS, sausio 5.—Sovietai paskelbė pripažinti Lublino valdžios, tuo būdu atmesdami tremtinę lenkų valdžią Londone.

Paskelbimas sako, kad Lublino Komitetas, pasiskelbęs laikinąja Lenkijos valdžia, prašė SSSR pripažinimo. Prayšima išpildytas ir bus apsi-keista diplomatiniais atstovais.

(Washington Valstyb. Sekretorius Stettinius sakė, kad Amerika stoji už laisvą ir nepriklausomą Lenkiją. Jis tačiaus nesakė, kad Amerika bus priešinga Lublino valdžiai, kuri bus tik laikina, iki Lenkijos žmonės išsibalsuos sau pastovią valdžią.)

LUBLINAS, sausio 5.—Sovietų ir Lenkijos armijos pasirovė dideliu ofensyvuvi ir išrikiavė dideles jėgas Pragoj, kuris yra industrinis Varšavos priemiestis, rytinėj pusėj Vilnos (Vistulos) upės.

Upė užšalus ir ją pereiti bus mažiau sunkumo.

Patį Varšava yra tuščias miestas, kaip tyrai. Mažai namų nesugriautų. Civilių kaip ir ne-likę. Vieni jų spējo perbėgti į Pragoj ir dabar yra išlaisvintoj Lenkijoj, kiti išgėbenti nacių ar patys pasitraukę iš miesto.

MASKVA, sausio 5.—Vokiečių armija padarė vieną pačių smarkiausių kontr-atakų, norėdami išleisti Budapeštą uždaryti ir anksčiau sugniauztus 80,000 savo armijos. Bet tas nepavyko.

Budapeštė tebeina kova gatvėse ir už kiekvienių namų. Sovietų kariuomenė užėmė dar 277 blokus; viso dabar jau turi 1,250 blokus, kas sudaro didesnę pusę miesto, neskaitant priemiesčių.

Tūkstančiai nacių užmušti ir 1,162 sumita nelaisvėn, taipgi suaukštinti apie 100 vokiečių tankų, į vakarus už miesto, kur priešas handė kontr-atakuoti.

Mieste uždaryti naciai ir vengrai devykis kartus bandė prasmūsti kur nors, bet atmušti jie daugiau nebando prasmūsti, tik ginasi.

Buve paskirti į du būrius, dabar tie du dar suskaldyta į kelis šmotos. Sovietų kariuomenė šmotas sukupoti jų pozicijas į šmotas, kad mažesniais būriais būtų lengviau priešas sumti arba sunaikinti.

Toliau į šturvakarius Sovietų kariuomenė eina gilyn Českoslovakijon.

NEW YORK.— Užsėdęs apartamentiniam namui trys septynos moters sudegė.

"VILNIS"

(THE SURGE) LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular edition in Lithuania...

Advertising rates on application 3116 South Halsted Street Chicago 8, Ill. PHONE, VICTORY 7325-7326

Centralinis Archyvas Vakar dienos "Vilnyje" įtarpintas Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto atsiskaitymas reikale įsteigimo Centralinio Archyvo.

Reikalas steigti Centralinį Archyvą senai pribrendęs. Mūsų kultūrinis gyvenimas daug nukentėjęs dėl nebuvimo tokio Archyvo.

Svarbūs istoriniai dokumentai, knygos, laikraščiai, žurnalai, žurnalų komplektai ir šiaip jau kultūrinės reikybės pas mus išbarstytos, išsklaidytos visose pakapėse.

Vėliau ar anksčiau bus parašyta Amerikos lietuvių istorija. Tai bus sunkus, didelis, atsakingas darbas. Centralinio Archyvo įsteigimas žymiai palengvins darbą tiems žmonėms, kurie rašys istoriją.

Pas mus, lietuvių, yra per daug palinkimo būti vienišiais, tarytum mes gyvename tik šiai dienai. Mums reikia platesnio regėjimo ir platesnių tolimesnių perspektyvų.

Atsižaukime mums: "Patalpos randa nors vieneriems metams, patalpos įtaisymas, medžiagos tvarkymas ir prižiūrėjimas ateis mažiusia apie pusantro tūkstančio dolerių. Tai labai skrumnūs apskaitivimas. Tai tik pradžios ir vienerių metų numatomos išlaidos."

Lešų sukūlimo privalo rūpintis ne tik Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos. Tai visos progresyviškos visuomenės reikalas.

Tokį svarbų kultūrinį darbą privalo paremti labiausia tie kultūros mylėtojai, kurie turi daugiau išteklų. Šios rūšies labdarininkams bus puikiausias pavyzdžius.

Kultūrinio Archyvo direktoriumi paskirtas buvęs chigagietis Jonas Gužas. Tam svarbiam darbui jis itin kompetentiškas.

Visais Archyvo reikalais kreipkitės šiuo adresu: J. Gužas, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Raginame visus vilniečius susirūpinti tuo svarbiu kultūrinio darbu.

US ir Šveicarija

Šios šalies Valstybės Departmentas rimtai susirūpinęs Šveicarijos biizniškais santykiais su Vokietija. Niekas negali nuginčyti, kad Šveicarija padeda fašistams ir padeda labai daug.

ONA korespondentas Pat Frank, neseniai sugryžęs iš Italijos, praneša, kad Aliantų vadovybė labai įpykus ant Šveicarijos. Per Šveicariją načiai siunčia šiaurinėn Italijon karo medžiagą ir anglis.

Tokia padėtis nėra pakenčiama. Jei ekonominių sankcijų neužteks, Šveicariją gal reikės nubausti ir militariniai.

Kalbant Apie Krizį

Negalima nuginčyti, kad Talkininkuose pasireiškia krizis, bet jis nieku būdu nėra taip gilus, kad būtų pavojingas. Ji galima ir reikia išspręsti draugiškoms diskusijoms.

Earl Browder, rašydamas apie krizį "ligi tam tikro laipsnio," sako, kad 1943 metais krizis Talkininkų santykiuose buvo gilesnis, negu dabartinis, bet jis buvo išgyvendintas. Maskovis ir Teherano konferencijos prieita prie harmoningo susitarimo. Po to, anot Browderio, sekė visa eilė labai reikšmingų militarinių ir diplomatinių laimėjimų.

Daug kas išsireiškia, kad greičiausiu galimu laiku turėtų įvykti Roosevelt, Stalino ir Churchillio konferencija. Tuomet, girdi, visai nesklaidant bėgėtinai išnyks. Tokia nuomonė yra klaidinga.

Anot Browderio, reikia "pragiedrint atmosferą." Churchillio ir Edeno kelionė Grekijon yra prisipažinimas, kad britų vadovybė supranta, jog reikia keisti gaires. Ji tą supranta, bet reikiamų išvadų nedaro.

Trijų Didžiųjų susitikimas ne daug ką pakeis, jeigu pati Britanija nepakeis savo nusistatymo.

Antra, jau dabar galima ir būtinai reikalinga išlyginti nesutikimai tarpe Jungtinių Valstijų ir Britanijos. Tie nesutikimai labai šurkščioje formoje pasireiškė civilės aviacijos konferencijoje, neseniai įvykusioje Chigagoje.

Nėra reikalo slėpti, kad žymi dalis Anglijos buržuazijos labai išsigandus milžiniško susiprėjimo US industrinio fronto. Ji mano, kad po karo Amerika "pagis grobs" visus marketus ir kad visame pasauly pasireikš neribota kompeticija.

Šią išgastą galima ir reikia nuraminti, pateikiant konstruktyvę programą, kuri apimtų visas sritis tarptautinio biznio.

Tuo atveju Amerikos vadovybė labai daug gali padaryti. Visų pirmiausia reikia atsisakyti ekonominio išdidumo.

Browderis teisingai pažymi, kad šios šalies gigantška industrinė galybė uždeda ant Amerikos labai atsakingas pareigas suformuluoti tokią ekonominę programą, kuri būtų priimtina Britantjai.

Geležinė Drausmė

ONA praneša iš Londono apie tulą incidentą, kuris įvyko išlaisvintos Norvegijos mieste Kirkenes. Raudonarmietis pavogė laikrodį. Apie tai buvo pranešta Sovietų komandierui. Kareivių teisė karo lauko teismas ir nuteisė suaudyti.

Neskrūkait civilius, nedaryti jiems jokios žalos — tai pamatinis užsilaiikymo principas visose laisvinamose šalyse. To principo Raudonoji Armija laikosi visu deramu griežtumu.

ONA korespondentas pabrėžia, kad Norvegijoje raudonarmiečiai nerekvizuoja namų, kur gyvena civiliai. Su visais gyventojais elgiamasi korektiškai, dėntlemėniškai.

Na, o lietuviški šalapatros kiek prilojo apie raudonarmiečių "žvėriškumus" Lietuvoje!

Kad jie kur prasmegtų su savo melais! Trys ketvirtadaliai Vengrijos jau išlaisvinta. Netoli ta diena, kada visa Vengrija bus laisva.

Vengrai pasitiki naująja valdžia, kuri pasiryžusi pravesti gyvenimui labai svarbias sociales reformas.

Pradedant 1945 Metus

VYRIAUSIOS DEMOKRATIJŲ PA-STANGOS — NUGALĖJIMAS PAKILUSIŲ SKIRTUMŲ

Rašo F. ABEKAS.

Pergalė artėjant Europoj, ryškioje formoje pasireiškia skirtumai tarpe demokratijų — didžiųjų Jungtinių Tautų valstybių — vyriausia tarpe Britanijos ir Jungtinių Valstijų. Graikiškos, Italijos ir Belgijos klausimai tuos skirtumus pastatė griežtoji formoj. Churchillio misija į Atenus nedavė pagėidaujant vasių. Kaip kurie Amerikos korespondentai tą misiją pavadino "muilo" misija. Jungtinių Valstijų užsienio departamentas išreiškė nepasitenkinimą Britanijos politika.

Earl Browder, Komunistų Politinės Sąjungos prezidentas, savo laiške Anglijos "Daily Worker" redaktoriui Palmer Dutt trumpai apibūdino padėtį: "1945 metai Jungtinėm Tautom pastato Europoj pribairti nacius, duodant užtikrinimą, kad bus greit apskirbita ir su Japonijos imperialistais, ir tą, kad bus patiesta stiprus pamatas pasaulinei organizacijai dėl taikos ir gerbūvio."

Pasižymėjus visuomeniniais ir rašytojas savo laiško viduryje nurodo į pavojų, si pasireiškusių skirtumų tarpe Britanijos ir Jungtinių Valstijų:

"Amerikos spaudimas, kad pasilikyti laisvosios kompeticijos ir laisvosios rinkos principas badavimo užtikrinimo, jog Britanija gaus savo dalį rinkoje, yra vyriausia kliūtis išsirimui visose eilės klausimū. Tuos klausimus išspręsti dar labiau ap sunkina Britanijos trumparegystė dėl Amerikos greičiančios kompeticijos.

"Nebent Amerika pasiūlys Britanijai abi šalis apimantį susitarimą ir Britanija, iš kitos pusės, pames apbružinotą ir atžagareiviską politiką, liečiančią kolonijas ir nuo nacių išlaisvintas šalis, tai pasaulis 1945 metais atstos prieš naują ir aštrų krizį."

Akylus skaitytojas žino, kad prieš šį karą Britanija turėjo stiprų aliejaus trusę. Laikė karo viena didžiųjų tos šalies biznio įstaigų žymiai apsilpo.

Iš kitos pusės, Amerikos didžioji aliejaus kompanija, Standard Oil Corp., gavo didelės koncesijas Kanadoj, kur naujų aliejaus šaltinių atidarymū ir skirstytųjų išbudavojimū valdžia įdėjo \$80,000,000. Paskui ta pati kompanija pravedė aliejaus vamzdžius Mažojoj Azijoj, iš Irano į Viduržemio jūrą šalip Britanijos aliejaus kompanijos vamzdžiu.

Prieš šį karą Britanijos kaptalistai valdė gumo trusę ir iš to traukė sau daug pelno. Šiandien tas trusetas suiro, nes japonai pasigrobė turtingiausius naturalio gumo plotus. Iš kitos pusės, išmokta gamintis gumo iš įvairių kitų medžiagų.

KĄ RAŠO "VILNIS" SKAITYTOJAI

"Gerb.: Meldžiu prisijusti 50 egzempliorių Vilnies Kalendoriaus 1945 metams; užsakymas yra nuo LLD 25-tos kuopos. Draugiškai, Peter Paserskis, Baltimore, Md."

Primenam kolonijų darbuotojams, kad nevilkinkite su užsakymu Kalendorių, nes pradžioje metų labai lengva juos platinti.

"Gerb. Draugai: LLD 68-tos kuopos susirinkime gruodžio 11 d. nutarė užsisakyti 75 egz. Vilnies Kalendoriaus. Malonėkite kuogrečiausia prisijusti. Tik nepadarykite perykštės klaidos — neprisiųskite du sykiu. Su pagarba, B. Muleris, Hartford, Conn."

Teisingai d. Muleris mums pastebi. Pernai per klaidą Hartfordui pasiumėnt du pundelius po 50 kalendorių, o jie buvo užsisakę tik vieną 50. Bet jie visų 100 pardavė. Tai gražus pavyzdys, kad galima daug Vilnies Kalendorių išplatinti.

"Gerbiamieji: Prisiųsiu užsakymą dėl 30 kalendorių. Tik, susimildami, nepavėluokit prisijust. Daug gerų dienų draugams V. Andriulii ir F. Abekui. Viso labo, P. Slekaitis, Scranton, Pa."

Siemet visi užsisakiusieji pradžioje gruodžio mėn. gavo kalendorius prieš Kalėdas. Metraštis buvo gatavas gruodžio 19 d. Bet gaila, kad yra daug kuopų, kurios dar iki šiol nėra užsisakę tos pulkios informacijų ir gražiū pasiskaitymų storulės knygos.

"Malonūs Draugai! Malonėkit greitai prisijust 30 egz. Vilnies Kalendoriaus dėl mūsų kolonijos. Draugiškai, C. Kasparas, Wilkes-Barre, Pa."

Užsakymas aplaikytas gruodžio 12 d., ir išpildytas gruodžio 20 d.

"Gerb.: Prisiųskite mūs LLD 40-tai kuopai 35 egz. V. Kalendoriaus. Su pagarba, M. Paukauskas, rašt., McKees Rocks, Pa."

"Gerb.: Pranešu, kad antrą laišką rašau dėl V. Kalendorių. Prisiųskite 25 ko-

cininkų. Dabar tas valdžias Britanija imasi persodinti atgal, kuomet žmonės jų nemori. Jie, vietose žmonės, kovoją prieš fašistus, ima gailį į savo rankas, nemori reakininkų gryžimo su pusiau feodaliskais palikimais, su palikimu dvarininkų sistemos ir tt.

Pastarasis Vokietijos ofensyvas Belgijoje prieš Amerikos jėgas ir Hitlerio burnos atidarymas atsirado iš padrasinimo dėl pasireiškusių skirtumų tarpe Britanijos ir Amerikos.

Vyriausios demokratių pastangos pradžioje šį metų turi būti nugalėjimas skirtumų dėl užtikrinimo pilnos pergales prieš fašistus ir japoniskus imperialistus, ir dėl įvedimo pastovios taikos ir gerbūvio gyvenimo.

"Gerb. Adm.: Labai gerai darote, kad spausdinate vertingą informaciją knyga, Vilnies Kalendorių. Knyga pilna įvairių informacijų, pasiskaitymų, eilių ir statistikos. Čia greit ir lengvai surandi: dienas, mėnesius ir šventes. Kiekvienam pažįstanciam numeris ir skaitanciam druką tikrai reikalinga turėti po ranka Vilnies Kalendorius.

"Taigi aš, kaip mylintis knyginių kalendorių, prašau prisijusti man už visus \$2.10. Su pagarba, Juozas Daubaras, Athol, Mass."

Juozas kasmat pustuzinį kalendorių išplatina, Norime atkreipti atydą į Chicago LLD kuopas. Iki šiol iš tokio didelio jų skaičiaus tik: 19 kp. darbuotojas T. Dabulskis paėmė 10 kp. kuopų platinimui, 79, 86 ir 92 kuopos po nedaug. O kur kitos mūsų kolonijų kuopos? Ko laukiat? Dabar yra laikas tą svarbią knygą platinti.

LDS kuopų didesnis skaičius ir po daugiau užsisakė. LLD kuopos turėtų nepasiduoti. Ypatinai dabar, kuomet eina dienaščiū vaju. Visi vajininkai ir vajininkės turėkite su savim Vilnies Kalendorių.

"Vilnies" Adm. ROMA—Kanados kariuomenė užėmė kaimą Conventello, Italijoje, 2 mylias į rytus nuo Alfanosino. Vokiečiai gerokai apmušti.

Mokslo Dalykai ir Margumynai

IVAIRENYBĖS

Vardas Fisher parašė novelę apie primityvio žmogaus gyvenimą. Mūsų protėvis, pagal šį autorių, turėjo sunkiai kovoti su priešais, kuriuos jis matė. Jį taipgi vargino jo paties prasidedęs mintijimas.

Jam kilo visokie klausimai. Jis sapnavo ir matė kitą gyvenimą. Jį baugino gamtiškos galybės ir čia prasidėjo dievai ir paskui jų garbinimas, kuris mūsų dienose yra gerai išystyta ir brangiai apmokama profesija.

Radijas ir kiti mūsų dienos žmogaus naudojami patikimai būtų mirtingai išgandę giles senovės žmogų.

Formosa, didžiausia Japonijos sala tolokai į pietus ir arti Kinijos, daugelio skaitoma laukine. Ir teisybė, ten esama džiunglių ir puslankinių žmonių, bet sala jau turi 5,000,000 gyventojų.

Kinija nori atimti iš japonų Formosą.

Nuo liepos mėn. 1940 iki lapkričio mėn. 1944 metų Amerikai pagaminta 232,403 orlaiviai. Jų rūšys:

- 72,972 laivynų kaitvinių žvalgy orlaiviai.
- 74,953—bomberiai.
- 54,642—mokinimui orlaiviai.
- 17,642—transportai.
- 12,244—komunikacijai.
- Na, o Dewey manė, kad 50,000 orlaivių pagaminti planas yra fantastiškas.

Visokių vagių yra buvę ir tebėra. 1876 metais pleskiai buvo suplanavę pavogti Linkolno karstą ir pareikalauti už jį 200,000.

Bet valdžios agentai sužinojo jų planą ir suėmė pleskikus besidrabuojantys dasigauti prie karsto.

Ir su visais moksliniais išradimais ir pagerintu auklėjimu vis dar ir Amerikoje yra nemažai žmonių ne pilnai geres sveikatos. Patirta, kad apie 9,000,000 kario amžiaus vyrų netinka armijai dėl silpnos sveikatos.

Nesveikumai yra įvairūs—akių, širdies, nervų ir tt.

Sakoma, mes turime Jungtinėse Valstijose:

- 80% visos svieto automobilų.
  - 59%—telefonų.
  - 33%—geleželių.
  - 30%—visų vieškelio.
- Tai yra didelis progresas. Įdomu, kad labiau katalikiškos šalys yra labiau technikoje atsilikę.

Nuo 1941 iki 1944 metų Jungtinės Valstijos pasibudavo:

- 10 didžiųjų karo laivų.
- 25 pirmos eilės lėktuvnešius.

102 palydovus lėktuvnešius.

Du po 26,500 tonų sunkius kreizerius.

27 lengvesnius kreizerius. 309 naikintojus.

178 submarinus ir daugybę kitų karinių laivų.

Viso mūsų laivynas, per tris metus, trigubai padidėjo.

Kada Olandijos armija traukėsi nuo nacių 1940 metais, ji nesprogdino tvenkinių, nes bijojo, kad užleisdamas vandeniu laukus imt 50 metų išimti druską iš žemės, o kada yra druskos javai neauga.

Naciai dabar tvenkinius išsprogdino ir laukus užleido sūrum jūros vandeniu.

Pacifike yra trijų rūšių salos: vulkaninės, koralinės ir natūralės.

Vulkaninės salos atsiranda išsiveržus vandenį vulkanui ir išvertus labai daug lavos su žeme.

Koralinės salos susidarė iš sukrekėjusių, sutirpusių gyvių. Tie koralai ima augti dugne ir iš negilesnių vietų išseina iki viršaus, o paskui žeme apsisvela, augmenimis apauga.

Natūralės yra kalnai ant mūsų žemės, kuriuos okeanai neapsemia visai.

Atlantike nėra nei koralinių ir nei vulkaninių salų. Jų yra daug Pacifike.

Rocky kalnuose gelžkeliai aptverti elektros tvora. Kada akmuo kridamas nuo kalno paliečia tą tvorą, ji duoda žybciojančius signalus ir inžinierius tai pastebėjęs gali sulaukyti traukinį. Tai apsaugoja nuo daugelio nelaimių.

Prieš karą transporto orlaiviai abeškai lėkdavo po 160 mylių į valandą, o po šio karo laktys po 240 ir 300 mylių į valandą.

Atlantiką perlėks per 10 valandų.

Kolumbusui ėmė tris mėnesius dasigauti į Ameriką.

Kokis progresas padaryta nuo to laiko.

Žemės kamuolys darosi vis mažesnis kiek tai liečia jo apkeliamumą.

O tamsiais viduramžiais žmonės gyvasčių neteko už tvirtinimą, kad žemė yra apvala.

FOR VICTORY

BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

Buvęs japonų airportas vienoje Marshall grupės saloje. Šią salą amerikiečiams užimti nereikėjo nei išsikelti—japonų bazė ištaškta iš oro. Čia matosi keli japonų orlaiviai sudaužyti, nespėję pasikelti.

MOTERŲ IR VYRŲ GYVENIMO PERMAINA; LYTINIAI HORMONAI IR VĖŽYS

Niekas nesako, kad vėžys yra priešastis lytinio hormonų. Bet surinkti daviniai rodo, kad kažin kodėl dažniau pasitaiko vėžys turint bendro su lytiniu jausmu, veiksmu.

Šio rašto pagrindinė tema ne vėžio klausimas. Imuosi apibūdinti ką sako daktarai Carl G. Heller, iš Vancouver, Wash., ir Gordon B. Myers, iš Detroito. Jie parašė įdomų straipsnį Amerikos Medicinio Susivienijimo žurnale apie moterų ir vyrų gyvenimo permainą.

Šie daktarai ilgai studijavę amžiaus pakaitos dalyką ir surinkę daug davinį.

Jie sako, kad ne visos moterys turi nesveikai jausiti savo gyvenimo pakaitą ir nuo to nukentėti. Nelygiai esti su visais žmonėmis. Moterims gyvenimo permainoje labai daug padeda lytiniai hormonai. Hormonus imti per burną mažai naudos. Tačiau įšvirksčiant į kėną, kraujo apytakon visai kas kita.

Minėti daktarai sako, kad labai mažai vyrų negalioja gyvenimo permainoje. Dažniau būna psichologiškas dalykas, negu fiziškas. Vienok pasitaiko ir vyrų, kurie kenčia nuo liaukų išsekimo.

Gyvenimo pakaita tai išsekimas, nustojimas veikti nuo kaip kurių liaukų, ypač lytinio liaukų. Tas dalykas stovi pas moteris griečiau, kaip pas vyrus, sako minėti daktarai.

Dr. Heller ir Dr. Myers sako savo tyrinėjime turėję 38 vyrus pacientus, kurie skundėsi apie prakaitu išpylimą ir turėjimą kitokių nesmagumų. Tas pačėjis iš lytinių liaukų veikimo apseistojimo. Bet ir tame atsitikime jie sako, jog kartais gali būti daugiau įsivaizdavimas, negu fiziška priežastis. Daug vyrų netenka lytinio pajėgumo einant šeštą dešimtį metų. Kaip kartais vyrų daug anksčiau nustoja reikiamos ištermės. Tačiau tas griečiau priklauso nuo kitų dalykų, kaip tikrai nuo gamtos nuostatų. Kiti vyrai

gan ilgai būna ištermingi. Šie daktarai savo straipsnyje aiškina kas pagelbsti ne tik moterims gyvenimo permainoje, bet ir vyrams. Kaip jau buvo viršų pasakytą, jog moterims tokiaime atsitikime daug padeda moteriškos lyties hormonai, taigi ir vyrum padeda vyriški hormonai.

Dr. Heller sako, kad vienos geros dozės įšvirksčimas hormono vidutiniai patar nauja per 10 mėnesių. Suprantama, šie dalykai gali būti atlikti tik daktaro.

Vyrum, turintiem natūralinę lytinę pajėgą nepatartina imti hormonų, sako šie daktarai.

Toliau jie aiškina savo patyrimą, jog nepatartina tie tiem asmenim imti hormonų, kurie mano, jog galuturi vėžį arba yra kas tokio iš ko gali atsirasti vėžys; jeigu yra kokia neuzgydoma žaizda.

Taipgi nepatartina imti hormonų, jeigu turi inkstų ligą "dropsy".

Dar jie įsėja, kad visai nepatartina vyrum imti hormonų įšvirksčimo tiem, kurie turi lytinio pajėgumo, nes imant artificialiu būdu paakstinimo, gali susilaukti atsiliepimo ant normaliai veikiančių liaukų.

M. A. šešupis.

Dienos Fezeną Gali Pažinti, jog Pataitė

Bendrai nesvarbu kokios lyties fezenas dėl ūkininko, jei jo javus lesa. Bet kas augina tuos paukščius dėl sporto, dėl šaudymo, tai tiem svarbu atskirti pataitę nuo patinuko dar jaunus.

Roger M. Latham, Pensylvanijos valstijos "Game Commissioner", paskelbė, kad jis gali pažinti vienos dienos fezeną kokios lyties. Jis sako, ant akių gali pasakytis, kad čia pataitė, o ten patinukas: pataitės akys apskritesinės ir platesnės.

Jis tikrina, kad 90 nuosimčių jo pažinimo būdas teisingas.

Indijonų Tautelių Nekurie Įdomūs Požymiai

Amerikos indijonai yra pasižymėję tvirtu būdu, tvirta psichologine nuotaka.

Indijonų tautelių pobūdžiui didelę dalį kylanti civilizacija tarsi jų banga nušlavė, užnešė, padarė mūsų dienom nežinomais dalykais.

Kad išgelbėti tų istorijai vertingų liekanų, garsus čiegiagietis mokslininkas, piešėjas-tapytojas E. A. Burbank prieš 50 metų atgali išvyko į vakarus rinkti istorinius davinius apie indijonų gyvenimą, apie jų būdą ir atvaizduoti tai piešiniuose.

Jis tą brangią istorinę medžiagą rinko dėl Chicago Gerosiųjų Muzejams.

E. A. Burbank savo piešiniuose ir aprašymuose pateikė įdomių davinį apie indijonus, o ypatingai apie dviejų tautelių papročius.

Pavyzdin, Hopi tautelės indijonai niekad nebausdavo savo vaikų. Bet vaikai ištikimiausia klausydavo tėvų, jiem būdavo labai geri.

Apie kitą tautelę Burbank rašo: Kiowas mergaitės išraudavo antakių plaukus. Mūsų diense taipgi savotiškai skruostus dabina.

M. A. š.

Permažai Kovojama Užsisenėjusios Ligos

Daktaras Harlow Shapley Amerikos mokslininkų suvažiavime patiekė raportą apie užsisenėjusias ligas. Jis nurodė, kad labai daug šioje šalyje žmonių miršta nuo vėžio, artrito, protnių ligų ir kvėpavimo organų sugedimo dėl kraujo apytakos sunegalavimo.

Jis paivaizdavo, kad laike įsiveržimo į Normandiją kas 24 valandos mirdavo po 300 amerikiečių. Tuo pačiu laiku per parą nuo vėžio ligų miršta po 400.

Karo vedimui per dieną išleidžiama ant tiek vyrų apgynimo apie po milijon dolerių, kai ant vėžio nukovojimo skiriama pinigų visai mažai.

Per metus Jungtinėse Valstijose, Dr. Shapley nu-

Naujos Knygos

Kelias į Okeaną.

Apie tuo vardu romano autorių Maksimas Gorkis yra pasakęs, jog tai esąs žymiausias iš tos grupės naujų rašytojų Tarybų Sąjungoje, kurie tęsia rusų klasiškos literatūros tradicijas. Gorkis net stato autorių šalia Puškino, Turgenovo, Dostojevskio ir Tolstojaus. Leonid Leonov—šio autoriaus vardas, o jo knyga "Road to the Ocean", išversta angliškai Norbert'o Gutermano ir išleista L. B. Fisher leidyklos New York'e (510 puslapių, 3 dol.).

Autorius parodo gėmę STRS gyvenimą ir siekimus, meisteriškai atvaizduodamas tenykštes šiu dienų sąlygas. Knygos stiprumas viršija šiu dienų ribas; bendrai, krašto dvasia čia atvaizduojama, nežūrint šių dienų atmosferos. Tai knyga, kuri daugiam nepiešia žmonių gyvenimą tame krašte, negu ilga eilė tam tyčia politiškaip papabrėžiamu romanų.

Zinoma, apie šiu dienų Rusiją rašant, rašytojas negali vaizduoti kitokių asmenų ir aplinkybių, negu tie ir tos, kurie dabar ten yra. Romano didvyris, inžinierius, senas revoliucionierius, svaigolys apie geležinkelį iki okeano, aukoja viską ir visus, kad pasiekti to darbo tobulumo ir niršta dėl jį apsupančių žmonių neįmatymo. Knygoje išvesti tipai, iškilę iš revoliucinės betvarkės i drausme; parodyti ir tie, kurie dėl naujų gyvenimo sąlygų turi nukentėti. Kuriolo tipas—tai inžinieriaus vardas—pasak vieno iš žymių kritikų, yra kaip ir Dmitrijaus Karamazovo brolis, o senus Rusijos romanas "Broliai Karamazovai" juk yra pasaulinė pažiba. "Kelias į Okeaną" nėra taip vadinamu "ideologiniu romanu", bet jo svarbiausia prasmė yra universališka ir tinkanti visiems laikams. Šis STRS autorius su šia knyga dabar Amerikoje gavo labai gerą paminėjimą. V.

MAISTO—DAUGIAU MAISTO!

"Mes kariausime ant ūkių ir niekdomet nepasiduosime," taip pareiškė Winston Churchill.

Šiame kare maistas yra taip svarbus dėl visumenės, kaip kareiviams kariniai padūkiai.

Amerikos ūkininkai 1942 metais užaugino labai daug maisto, bet reikia kur kas daugiau. Pavyzdin, bulvių 30 bilijonų svarų. Jei supiltum jas į vieną vietą, tai atrodytų kaip Gibaltaras.

Vištos pridėjo kiaušinių 50 bilijonų. Mūsų užtektų iškloti 6 colius storio nuo New Yorko iki San Francisco. Daržovių būtų galima padaryti antra Kinijos siena per 1,500 mylių. Tai atrodo labai daug. Bet šiuo laiku reikia kur kas daugiau maisto.

Amerikos Maistas Palaiko Anglus Kare.

Atvykęs iš Anglijos atstovas pareiškė: "Jeigu pakelsi 6 pėdų žmogų tik 2 coliu iš 6 pėdų gilumo vandens, tai galėsi išgelbėti jo gyvybę, tai ant tiek yra svarbus Amerikos maistas Anglijai.

Kuomet Olandija, Belgija ir kitos mažesnės šalys tapo pavergtos, tai Anglijos maisto įvežimas sumažėjo 3 ketvirtadalius.

Artritu sergančių per visą šalį yra 5,000,000.

Savo raporto užbaigoj American Association for the Advancement of Science konferencijoje jis ragino daugiau kreipti dėmesio ir daugiau išleisti pinigų kovai su užsisenėjusiomis ligomis.

Kiek Telpa Maisto Vienam Laive?

Štai vienas krovynis, galbūt iš tūkstančių, kurie plaukia į svetimas šalis, kad palaikius jas kare prieš bendrą priešą:

6,000 statinių išsausintų kiaušinių, tai yra 229,137 vištų vienerių metų produkcija.

6,000 statinių pieno miltelis, 2,783 karvių produkcija per metus.

20,000 dežių sūrio, tai metų produkcija iš 3,037 karvių.

14,500 koncentruotos mėsos kvortų, tai yra mėsa nuo 5,021 kiaulės.

16,800 dežių riebalų, kurių pagaminimui reikia paskerst 27,632 kiaules.

6,061 maistas kvietinių miltų, užauginimui kurių reikia 838 akrų žemės.

Tūkstančiai dežių džiovintų daržovių ir labai daug kitų valgomų dalykų. Tai tik vieno laivo krovynis.

Kelias Davinių Iš Namų Fronto.

Pastatymui kariško laivo (35,000 tonų) ima 26,900,000 valandų ir per tą visą laiką išmaitinimui tų visų darbininkų reikia maisto nuo 42,000 akrų žemės. Vieno bomberio pastatymui darbininkams reikia maisto nuo 155 akrų žemės, o vienos tankos budavojimo darbininkams reikia maisto nuo 43 akrų. O jų yra daroma tūkstančiai.

Kaip matote, maistas reikia taupinti, nes ūkininkai yra perdug apkruti sunkiausiu ir svarbiausiu darbu. J. Karvelis.

FLORIDOS ŽMONES REMIA RWR DARBA

Tampa, Fla.—Dvi savaitės prieš kalėdas pradėjo vaikų kalėdinį dovanų surinkimui dėl Sovietų Sąjungos vaikų. Šis vajuš tėsėsi iki kalėdų. Jame buvo skirta juo daugiausia surinkti labiausia reikalingų dalykų vaikams. Tokių, kaip drabužiai, čėverykai, pudra (talcum powder), čokoladas, kietos saldainės ir kiti naudingi dalykai vaikams.

Pasiryžimas buvo gana didelis, vajininkai norėjo surinkti tiek, kad prikrautu pilną laivą vaikams dovanų ir pasiųstu tiesiog į Sovietų Sąjungą.

Didžiosios krautuvės apsiėmė priimti daiktus, arba kas norėjo, galėjo nupirkti kokią dovaną ir palikti su pažymėjimu, kad tai dėl Russian War Relief. Nekurios krautuvės buvo įrengtos ir po vieną langą dėl šio svarbaus tikslo. Ar pilnai gerai pavyko šis vajuš, tai dar nežinia, nes galutinas dalykų surinkimas neužbaigtas. Darbas varomas pirmyn. Kuomet aš nuejau į sandėlį pažūrėti ar pasekimas vajuš buvo, tai manadžeris Alberto Hernandez parodė, kad jau nemaža dalis sandėlio pripildyta. A. Hernandez rodo yra kubietis, jis duoda sandėlių veltui, taip pat prižiūri ir priima dalykus, kurie yra aukaujami dėl Russian War Relief, 226 So. Franklin st., Tampa, Fla. Jis yra cigarų urmininkas.

Šis vajuš, tiesa, dar nepilnai užbaigtas. Vajaus pirmininkas Luther W. Coffey tuojau po kalėdų atsišaukė į visuomenę per vietinę spaudą, kad dabar kas yra gavęs nepatinkamą kalėdų dovaną, tai prašo, kad vietoto nešti atgal į krautuvę, kad atneštų į RWR. Tokiu būdu labdarybės darbas daug labiau patenkins žmogų, negu pasilaikyti arba nunešti atgal į krautuvę nepatinkamą kalėdų dovaną. Be to, atsišaukė, kad paukautu į kuoeno maisto, labiausiai tai dėl vaikų tinkamo pieno ir verdamo čokolado (cocoa), ir kitokio kuoeno maisto. Šis kalėdinis dovanų siuntinys bus siunčiamas antroje ar trečioje savaitėje sausio mėnesį šiais metais. Manadžeris A. Hernandez man pasakojo, kad perėitais, 1944, metais be šio kalėdinio vajaus yra surinkę drabužių dėl RWR Tampa keturiadsimtis tūkstančių svarų, o visoj Floridosa valstijoje surinkta šimtas devyntiasdešimt tūkstančių svarų. Man atrodo, kad tai labai žymi auka nuo Floridosa žmonių, palyginus žiemingę dalį šios šalies žmonių.

Floridos gyventojai didėlę didžiūnot amerikoniškas, europiečių ateivių labai mažai. Čia ateivių yra, bet daugiausiai Lotynų Amerikos, iš Kubos, Meksikos ir kitų Pietinės Amerikos šalių.

Kaip Floridaj, taip ir kitose pietinėse valstijose ta atžagareiviška politinė dvasia dar neišnykusi. Nors ir balsuoja už demokratą, bet čia yra ir atžagareiviškų demokratų. Daugelis valdininkų yra reakcininkai, po įtekme didžiųjų žemvaldžių ir klaniečių. Būriausiai nusistatę prieš darbininkų unijas ir prieš bile darbininkišką organizaciją.

Nekurie mažų dirbtuvių savininkai yra persikėlę iš šiaurinės dalies šios šalies, reiškia, pabėgę nuo unijų. Toki ponai pilnai lenda po klaniečių sparnu, kad juos apsaugotų nuo darbininkų unijų.

J. Miller.

Šis LDS 21 Kp. Priešmetinio Susirinkimo

Detroit, Mich.—Grudžio 3 d. kuopos priešmetiniame mitinge dalyvavo arti aštuoniadsimtis narių. Tai kai pagal kuopos visų narių skaičių pagirtina nariai už atsilankymą į šį susirinkimą. Tačiau, esant arti trijų šimty visoj kuopoj narių, galėjo būti kur kas daugiau.

Iš valdybos raportų pasirodė, kad kuopoj pas mus yra gera tvarka. Organizatorė Uršulė Palevičienė pridavė šešių naujų narių aplikacijas, visi jie likosi kuopos priimti. Ši gera vajininkė pasisakė, kad ant metinio mitingo dar priduos visą pluoštą naujų narių aplikacijų. Taipgi si draugė pranešė, kad per paskutinį mėnesį karo bondų pardavė už \$2,900. Per išiaus 1944 metus viso karo bondų yra parduota per šia veikią už \$48,725. Jos raportas priimtas su pagyrimu.

Valdyba 1945 metams išrinkta ta pati, išskiriant tik du narius. Pirm. G. Nausėda, vice-pirm. J. K. Alvinas (naujas), rekordų sekr. J. J. Butkus, finansų rašt. U. Palevičienė, ižd. J. Sirvinskas, iždo globėjai: Z. Ramanauškas ir J. D. Malinauskas (naujas), daktaras kvotėjai Dr. M. D. Palevičius, maršalka J. Luobikis.

Lietuvai Pagelbos Teikimo Komiteto narys A. Gotautas išdavė gerą raportą. Pažymėjo, kad daug įvairių reikmenų surinkta dėl Lietuvos vaikelių ir suaugusių. G. Nausėda pramogų komisijos raporte pranešė, kad yra ruošiamas didelis organizacijų bendras parengimas, vadovybę Detroito Draugijų Sąjūšio. Šio parengimo pusę pelno eis dienraščio "Vilnius" namo skolų atkomejimuji ir kita pusė išdalins proporcingai organizacijoms. Parengimas įvyks Lietuvių svet., vasario 11 dieną.

Prašome visų Detroito ir apilinkiš Lietuvos masiniai dalyvauti parengime. Sekantis metinis kuopos susirinkimas įvyks sausio 7 d., 2:30 val. po pietų. Bus valdybos išduoti metiniai raportai. Taipgi reikės šiam susirinkime perrinkti kai kuriuos veikiančius komitetus. Todėl kviečiame visus narius pasitęgti atsilankyti į susirinkimą ir padėti mūsų valdybai išrinkti tinkamus narius į skirtingų komitetus įvairiems darbamams šioms 1945 metams.

Beje, šiame mitinge jau susepjom išrinkti gerus iš mūsų kuopos atstovus į Detroito Draugijų Sąjūšį. Stai jie: Z. Ramanauškas ir dvi naujos narės, labai šaunios darbuotojos, likosi išrinktos Anna Litvinienė ir Patronė Vilnienė. Pramogų komisija pasilikta ta pati: U. Palevičienė, G. Nausėda ir B. Kraptavičius.

Taigi, visi į metinį susirinkimą. Ir pakalbinkime naujus narius, kad įsirašytų mūsų Lietuvos Darbininkų Susivienijimą. Kp. Koresp. J. J. Butkus.

Krūva lavonų, rasta Stavelot miestelyje, Belgijoje, kada iš ten naciai tapo staigiai išvyti. Nužudytųjų tarpe yra keli vaikai. Gal taupindami amuniciją, naciai juos užmušė šautuvų kulbėmis. (Jungt. Valst. Armijos Signalinio Korpuso fotografija.)

KAIP MAN ATRODO IŠ ŠALIES ŽIURINT

"Tėvynės" num. 50 yra tilpęs atsišaukimas kokios ten Amerikos Lietuvių Tarybos Pittsburgho skyriaus. Kurie šaukia savo konferenciją dėl pasipinigavimo, kur pasirašo net 13 tarybininkų (tai nelaiminga skaitlinė).

Tie žmonės kalba, kad dabar yra labai didelis vargas Lietuvoj, ir jie yra pasimoję per visą Ameriką aukų surinkti net \$50,000. Jie iš tų aukų nežada skirti nei vieno cento Lietuvos suvargusiems žmonėms. Jie mano čia, Amerikoj, tuos pinigus praleisti; ant "good time," prabaliavoti, pravažinėti ir ant pronacinės propagandos praleisti. Ypač dėl paskleidimo prieš Sovietų Sąjungą ir Tarybų Lietuvai neapykantos, tai ir viskas. Jie patys pasisako savo tame atsišaukime, kad jie tų aukų į Lietuvą nesųs, jie jas čia sunaudos.

Toliau jie sako, kad "bolševikai grūda tūkstantais Lietuvos žmones į Rusijos gilumą, atkrausydami Lietuvon rusus ir mongolus." Tai yra melas niekuo nepagrystas. Taipgi jie sako, kad Lietuvoj yra kokis ten "Lietuvos laisvinimo slaptas komitetas," kuris šaukia pas gelbos. Tas "Lietuvos Gelbėjimo Komitetas" gal greičiau randsi kur New Yorke, o ne Lietuvoj! Kad greičiau taip gali būti, tai mes čia pasiskaitykime ką rašo "Tėvynės" redakcija tame pačiame "T." num. 50, ant antro puslapio: "Paskutinį laiką iš Lietuvos negaunama jokių žinių. Jos, matyt, stipriai pažabotos bolševikiškos cenzūros. Jos neišsi-veržia net į neutraliausias

Taip pat tie žmonės kalba apie laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Lietuva niekada nebuvo nepriklausoma! Pirmaia buvo priklausoma nuo Anglijos ir Francūzijos. Kas reiškia, Anglija ir Francūzija Lietuvą kontroliavo, o paskui Vokietija buvo bosas ant Lietuvos. Laisvės Lietuvos laudis prie Smetonos neturėjo. Laisvė tiktai buvo smetonininkams - fašistams, kurie laikė paverę visą Lietuvos laudį. Dabar Lietuvos laudis yra laisva.

Manau, kad bus neprošai prisiminti, kokios laisvės ir demokratijos laikėsi dabartiniai tarybininkai, kaip tik tai buvo nuverstas Smetonos krūvinas fašistinis režimas. Kur tik tai buvo šitų žmonių kontrolė, kaip tai: Pittsburgho didžiosios draugijos su svetaimėmis, Lietuvių Piličių ant S. S., L. M. D. ant Soho, Sūnų Lietuvos ant N. S., ir McKees Rocks APLA 2 kuopa. Šie žmonės buvo paskelbė kryžiaus karą progresyviams, masiniams susirinkimams ir parengimams nešėrendavojo svetainių, ir dar visai pnikindami.

Kp. Koresp. J. J. Butkus.

Įvairių Žinūčių Rinkinys

Pittsburgh, Pa.—Grudžio 3 d. atsiuvo metinis susirinkimas LDS 160 kp., savajame name, 1320 Medley st. Dalyvavo visi komiteto nariai ir bendrai apie 20 narių.

Plačiai diskutuota apie Pittsburghe rinkimą drapaujai ir kaip atmušti sabotažą, kurį vedė ametonininkai ir jų pakalkai.

Valdyba 1945 metams išrinkta: pirmininkas K. Kairys, pagalbininku Joe Kudis, turto raštininku D. P. Lekačius, užrašų rašt. Petras Aglinskas, iždininku K. D. Lekavičius; iždo prižiūrėtojai: Joe Norkus ir J. Mauragienė, organizatorium Joe Kazimir, knygų prižiūrėtojai George Lekavičius ir P. Aglinskas.

Iš mūsų kuopos jaunuolių kariuomenėj yra Pranas Martinkus, Albertas Kairys, James Norkus.

Grudžio 23 d. įvyko Lietuvos Sūnų Draugijos metinis susirinkimas. Išrinkta valdyba 1945 metams. Pirmininku išrinktas Jos. Janus, vice-pirmininku A. Gustis, turto raštininku Kostantas Lukas, užrašų raštininku Bronius Vainauskas, iždininku Jonas Noreika, gspadorium Jonas Matonis, maršalka Kuzma. Direktoriai: Steponas Adomaitis, Alb. Česna, Valteris Catuba ir ligonių lankytojai Kazys Laudanskis ir A. Bambiauskas. Šeši komiteto nariai yra Amerikoje gimę.

Prieš šį susirinkimą turėjo kalėdinę parą mažiems vaikams, kur buvo išdalinta daug saldainių, žaislamų daiktų, knygucėlių ir kitų Miller buvo apsiėngęs į Ka-

Tuomet S. Bakanas per "Tėvynę" labai apsidžiaugė šituo reakcininkų siuomtu ir visus progresyvius išvadino lietuviškais burliokais. Tas pats S. Bakanas, tik apie metai laiko praėjo, kaip vedė MELY ir šmeižyti karą prieš SLA vice-prezidentą J. K. Mažukną tik vien delto, kad Mažukna ne taip protauja, kaip nori Bakanas ir kiti reakcininkai.

Mes visi atsimename, kaip šitie tarybininkai vedė kryžiaus karą prieš Dr. J. H. Baltušaitienės tik vien delto, kad ji nesudėjo su reakcininkais ir nešmeižė Sovietų Sąjungos. Jie visomis keturiomis priėšinosi Dr. Baltušaitienės rengiamam pagerbimo bankietui.

Taigi šitie žmonės yra fanatiškai-reakciniai nusiteikę ir jie negali pakęsti skirtingų nuomonių, skirtingų įsitikinimų žmonių. Jie nori, kad Lietuvoj būtų gražintas fašistinis-krūvinas režimas, kokis buvo prie Smetonos, jie visur už tai ir agituoja.

Kas liečia tas auksas, kurias jie dabar renka, tai nereikėtų jiems duoti, nes jie tų aukų nesiučia Lietuvos žmonėms ir nesųs, jie nori tas auksas čia ant vietos su naudoti dėl savo reikalų.

Tai šitaip man atrodo iš šalies žiūrint į tų tarybininkų darbus ir jų kalbas. J. Gataveckas.

lėdų Didėkų. Si draugystė turi savo kluoba, daro plačią apyvar-tą, lieka gražaus pelno. Lintėtina jai gerai gyvuoti ir darbuotis.

Iš karo lauko yra sugrįžę lietuviai kareiviai—P. Jakubauskas iš laivyno, jo laivas buvo nusunkindamas. Iš Naujesios Ginejos parvažiuo P. Adomaitis, kuriam japonai sužeidė ranką. Jis, pabuvęs pas motiną, išvažiuo į Kentuckio valstiją ligoninėn. Kitas jo brolis Pranas, kuris tarnavo laivyne, yra paleistas, nes apsilpo jo nervai.

Aleks. Darbutas apie 30 kartų bombardavo priešus iš bombininko B-29, dabar grį-

žo iš fronto ir randsi Floridoj. Pas jį nuvyko ir jo žmona. Jis moko kitus lakūnus, kaip kovoti. Alex Bill Birgolas iš McKees Rocks, neseniai išvykęs į Francūziją, liko sužeistas.

Grudžio 24 d. LDS 8 Apškritys turėjo posėdį McKees Rocks kuopos name. Plačiai aptarta įvairūs klausimai, jų tarpe apie būsimos diskusijos, kurios rengiamos sausio 28 d., 1945 m., 2 val. po pietų. Nutarta, kad diskusijų laiką palaikyti gerą tvarką, prisilaikyti nustatytą laiką ir užrašyti išreikštas mintis. Plakatai ir kortos skleidžiama gerai. D. P. Lekavičius.

UŽSISAKYKITE TUOJAU

VILNIES 25 SUKAKTIES PROGA 1920 1945

KALENDORIUS JUBILEJINIS 1945 METAMS

Kaina 35¢

TURINYS Viršelį piešė CHAS. ZIX

STRAIPSANIAI	Puslapis	Puslapis	
Trys Svarbieji Dokumentai	21	Saulės ir Mėnulio Užtemimai	15
Kaip Irvysta Saulės Užtemimas, Laukuvilkis	26	Kiek Pasaulių Telefonų	29
"Vilnius" 25 Metų Jubilėjus, L. Prūsėka	34	Kaip Toli?	62
Liet. Liaudies Priešai ir Draugai, V. Jonikas	46	Žibalo Gamyba	63
1944 Metų Rinkimų Retikėnė, M. Andrius	57	Kaip Kilo Kalnos	71
Vitamijai, Dr. A. Petrika	65	Prokybinis Laivynas	71
Klaidingos Krašto Vokietinimas, P. Pakarklis	75	Kiek Ateivių Jung. Valstijose	88
Laikas ir Laikrodėlis, A. M. Metelionis	89	Kiek Chicagoj Leista Liet. Laikr. 196	
EILERASCIAI		Romiki ir Arabiški Numeriai	119
Džiaugsmo Aidas, St. Jasilonis	16	Simmetinis Kalendorius	126
Naujų Metų Rytas, St. Jasilonis	17	Metriškos Mieros	122
Pirmoji Gezušės, S. Zajančauskas	19	Tikrosios Aktorių Pavardės	123
Lakstingai Negali Neišlūbtėti, Salomėja Neris	30	Kada Bus Velykos	124
Saltosios Krosnyš, Mari Raud	30	Kur Daugiausia Pienų	129
Naujos Bangos, St. Jasilonis	31	Kiek Amerikoje Indijonų	132
Atgimimas, Vacys Reimeris	32	Kiek Balsavo už Prezidentą	147
Šlauskite, Vėjai, Salomėja Neris	32	Kiek Tirsčiausia Agryventa	149
Gyvenimo Kelias, St. Jasilonis	33	Kiek yra Apšaudausių	153
Drauzimas, Jonas Kaškaitis	64	Kiek Farmerių N. Y. Valstijoje	156
Senovės Dainai, Lidija Gira	70	Kiek Senių Amerikoje	157
VAIZDELIAI		Dabartinio Karo Kronika	161
Ziurkės Ota, Petras Cvirka	78	Platinio Gamyba	188
Ginklo Broliai, J. Marcinkevičius	92	Kiek Angliški Kalbančijai	189
Nėbrėra Ko Rinkinis, J. Baltušis	95	KOLONIJ BIZNIERIAI IR PROFESIONALAI	
Puolimas, Kostas Puzonas	103	Brooklyn, N. Y.	126-32
Baisi Pasaka, Petras Cvirka	109	Philadelphia, Pa.	133-36
INFORMACIJOS		Pittsburgh, Pa.	136-38
Mėnesiai ir Dienos	3-14	Binghamton, N. Y.	139-41
Metų Laikai	15	Akron, Ohio	142
Organizacijoms ir literatūros platintojams, imantiems nemaziaus 5 egzempliorių, duodame 20% komisio. Užsakymus ir pinigų siųskite:		Cleveland, Ohio	143-49
		Detroit, Mich.	161-67
		Brookline, Mass.	168
		Bridgewater, Mass.	169
		Springfield, Ill.	170
		Roseland	173-4
		Chicago ir Apilinkij	150-91
		Humoro Gabalėliai	nuo 45 iki 100

IŠ LIETUVIŲ AMERIKOS PILIEČIŲ KLIUBO VEIKIMO

HARTFORD, Conn. — Gruodžio 17 dieną buvo surengta prakalbos, koncertinė programa ir šokiai parduamui šeštos Karo Paskolos bonų. Nebuvo jokios įžangos. Kliubo pirmininkas J. Pilky, atidarydamas parengimą, pasakė prakalbėję ir perstatė miesto gospadorių William Martensen. Mr. Martensen jau yra pirmiau kalbėjęs panašiuose klubo parengimuose. Jis gerai pagyrė klubą, jo pirmininką ir valdybos narius už pavydą veikimą, kad gerai veikia naminiame fronte. Jis aiškiai įrodė, kodėl reikia pirkti karo bonų, kaip tas daug padeda greičiau laimėti pergalę ir patrai nuspirkto už \$500 karo bonų.

Publika labai karštai pasveikino tokį gražų pavyzdį miesto gospadoriaus ir išpirkto už \$25,000 karo bonų. Žmonių dalyvavo apie 300, labai gražiai užsilakė.

Po koncertinės programos buvo šokiai prie Ray Henry radijo orkestrės. Taigi, parengimas pilnai pavyko.

kokia ten "ruskių organizacija," bet yra susitvėrus Amerikoj iš amerikiečių ir įvairių tautų žmonių, mūsų šalies piliečių, kurių kontroliuoja aukšti žmonės, o organizacija atlieka gerą darbą pagalbai sumusti fašizmą ant visados.

Jo kalbą nariai griausmingu plojimu palydėjo. Ir milžiniška didžiama balsų vėl liko išrinktas atstovas ir Russian War Relief drg. Walteris Brazauskas. Bravo, klubiečiai, kad suprantate, kas tie žmonės, kurie visada ieško ko tai nepažėję ir nori ardyti mūsų gražią vienybę.

Mes, klubiečiai, jau per eilę metų gerai progresuojame, laikydamiesi mūsų valdybos nurodyto kelio. Tuo keliu eidami nenupildėme nei klubo, nei lietuviybės vardo, bet išsklėmė ir aukštą laipsnį ir laikykimės šios klubo taktikos ir ant toliau.

Prie klubo prisirašė keturi nauji nariai, jų tarpe yra ir policijos leitenantas Jonas Siegis. Susirinkimas baigėsi gražioji nuotaikoj. Linkime klubo valdybai ir nariams gražiai ir nuosirdžiai darbuotis ir 1945 metais karo pergalėi ir Lietuvos žmonių pagalbai.

Onutė Baltulioniūtė visai buvo netekus regėjimo ir nieko nematė per tris savaites ir, tris dienas. Dabar ji jau praregėjo ir mato taip gerai, kaip ir pirmiau. Džiaugiasi ji, jos namiškiai ir visi draugai ir draugės. Linkime jai geros sveikatos. Klubietais.

Skani Kūčių Vakarienė

Binghamton, N. Y. — A. L. D. L. D. 20 kuopos kūčių vakarienė, rengta gruodžio 23 d., pavyko gana gerai. Vakarieniautojų atėjo truputį daugiau, negu tikėtasi, tai vėliau atėjusiems nebeteko valgyti. Iš to, žinoma, buvo nesmagumo, kaip atėjusiems valgyti, taip ir šeimininkams, kurios vakarienė ruošė ir daug darbo įdėjo, o ne visus galėjo patenkinti.

Vakarienės paruošė m. dirbo: Bekerienė, Zemaitienė, Liuzinienė ir Bakšienė; prie kitų darbų buvo: Liuzinas, Kirellis, Mikolajūnas ir Jasilionis.

Iš tolimesnių svečių buvo vakarienėje seržantas Albertas Kaminskas, parvykęs Kalėdoms iš Indiana valstijos.

Nors vakarienės atskaita nebaigta suvesti, bet teko girdėti, kad padaryta gražus pelno. Be to, rinkta ir aukos Lietuvos pagalbai. Aukotojų sąrašą paskelbs rinkėjai.

Susirgo E. Balazarienė.
Rimtai ligos suspausta Elena Balazarienė—išvežta ligoninėn. S. J.

Paryžius. — Nacių raportai apie orą iš Afrijos yra geras informacijų šaltinis Hitlerio armijai ir valdžiai.

Rodosi, taip senai tai įvyko, kada pirmieji pulkai Talkininkų armijų pradėjo invaziją nacių "vakaru tvirtovėn." Šis paveikslas nutrauktas praeito birželio 6 dieną parodo mūsų armiją išsikilant Normandijos sausžemėn, Prancūzijoje.

MUŠDAMI NACIUS—Lietuviai Raudonarmiečiai Rašo Amerikiečiams

Amerikiečių Dovanos Tiek Reikiama, Kaip ir "Frico" Nudėjimas

Brangus Lietuvi! Siandien, po atkaklios ir žiaurių kovos su pėsiūnų žvėrių vokiečių fašizmu, teko gauti linksmą, malonią žiniją, kad toli, toli, už marių-jūrų, už vandenynų gyvena mūsų broliai, kurie neužmiršta ir mūsų raudonarmiečių Lietuvių! Atsiunčia dovany, už kurias širdingai dėkujame.

Taip, brangus broliu, nors ir išvargę, po atkaklios kovos, bet išsidalinę tamsty brangią dovany, mes jautėmės taip patenkinti, kaip, rodos, kad tą dieną būtume užmūsų kelių fričių ir sunaikinę nemažą jų technikos. Žinoma, kaip mums,

artilieristams, tai mūsų skaičini tenka: 4-ri priešo tankai, keturi lengvi lauko pabūklai, 1-na minosvaizdžių baterija, keliolika sunkiųjų kulkosvaizdžių, keletas štalų ir dzoty. Ir, žinoma, nemažas skaičius tų (laime išieškotojų), kurie norėjo visą Europą paminti po kojų. Bet siandien tie visi, kurie troško ir įsieško tos laimės, guli jau kapuose. Ir, žinoma, toks likimas laukia juos visus, nors, žinoma, jie dar slėpūs, dar nesumėta, bet dėl dėl to menšiminkime, brangieji! Juos jau mūsų visas pasaulis ir mes, kaip apdovanoji ordenuis ir medaliais, esame pasiręžę kovoti taip, kaip kovojosi Vytautas Didysis su kryžiuočiais. Esame prisiekę kovoti iki galo, iki galutinio priešo sutriuškimo, kad tik atvauduoti savo tėvynę Lietuvą.

Baigdami rašyti dar kartą širdingai dėkujame už tamsty brangias dovanas.

Su pagarba,
Vyr. serž.
Jonas Živatkauskas.
1943-12-27 d.
Frontas.
Antrašas: Pašto Dėžė 68497.
J. Živatkauskui.

Pažvelgus Per Raktą Skylutę

Kartą farmeris nuvežė į miestą vežimą šieno ir jį pardavė labai pelningai. Iš džiaugsmo nusprendė nustebinti savo šeimyną, ypatingai žmoną: nusipirko naujus drabužius, kepurę, batus, net ir apatinius marškinius. Gryžtant namo jam reikėjo pervaziuoti tiltas plačios upės. Sustojė tad jis prie tilto, nusimaudė upėje, o visus senus drabužius, net ir kepurę su batais, sumetė į upę. Švilpaudamas sugrįžo tada jis pas savo vežimą apsiirę naujais drabužiais. Nugi žiūri,—kas nors pavogė visą jo pirkinį. Pasi-kraptė tada farmeris savo pakaušį, nusispiovė ir sako savo arklui: "Giddap, bėri! Mes namiškinius vistiek nustebinsim."

Dvylikos metų Jonukas iš kaimo pirmu kartu atvažiavo į didmiestį, ir svečias pas savo dėdę. Išėina juodu vakare į miestą pasivaikščioti. Vaikas pamatė negrę merginą; nustebė ir sako savo dėdei: "Dėde, kodėl toji moteris nusidazė sau veidą juodai?" "Ji nenusidazė,—tai tokią jos prigimta spalva," atsakė dėde.

"Ar ji taip juoda perdėm, visas jos kūnas?" teiravosi Jonukas.

"Taip, vaikelį; jos kūnas visas juodas nuo padų iki pat viršugalviui."

"Dėde," pridėjo primerkęs vieną aklį Jonukas, "Jūs, dėde, žinote apie moteris viską, ar ne, dėde?"

Pažastaitė.

THE WEATHER!

CLOUDY AND COLD, followed by rain or snow — Just the day to save an extra telephone of used cooking fat!

Mokyklos Lietuvoje

(Pradžią ant 1-mo pusl.)

žmonių. Taipgi 33 kursai įvairaus mokymo storganozoti, kuriuos lanko 840 žmonių.

Planuojama atidaryti penkis gimnazijas ir 10 vidurinių mokyklų suaugusiems.

Kaune ir Vilniuj apie 760 asmenų lanko staugusių mokyklas.

Trylika Liaudies Universitetų atidaryta. Kaune Liaudies Universitetą jau lanko daugiau 400 studentų ir skaičius dar didėja. Vilniuj greit atsidsarys tokis universitetas.

Bėgiu pastarųjų trijų mėnesių atidaryta 170 mokyklų Panevėžiuje apskrity. Iš to skaičiaus 10 yra pačiame mieste. Tas mokyklas lanko 12,678 mokiniai ir veikia 336 mokytojai.

Dėšims vidurinių mokyklų ir trys gimnazijos atidarytos, su 54 mokytojais. Mokiūnių lankosi 1,976.

Atidaryta penkos mokyklos lavinti specialistus mechanizacijai žemės ūkiu. Jose bus vyriausia lavinami traktoristai. Reikalingi daktai mokykloms jau pristatyti, taipgi jiems reikalingi tikiai pavesti.

Kursai tose mokyklose tęsis nuo trijų iki penkių mėnesių. Šešios ekonominių mokslų mokyklos jau veikia Tarybų Lietuvoj—Vilniuj, Kaune, Panevėžy, Biržuose ir Marijampolėj.

Manoma taipgi atidaryti tokias mokyklas šakūose, Plungėj ir Švenčionyse. Jau esamas mokyklas lanko 2,800 studentų. Jose mokinama komercijai darbininkai, planavimo ekspertai, knygvedžiai ir tt.

Zemės ūkio Bankas paskyrė kredito pusę milijono rublių dėl atstėgimo Tarybų Lietuvoje žemdirbystės, kuri buvo nacių okupantu sunaikinta.

Visi valstiečiai reikalingi paramos gus paskolas iki 10,000 rublių 7 metų terminui.

Zemės ūkio Bankas gelbės dirbantius valstiečius nusipirkti karvių. Bankas skolins 60% sumos, kiek karvė lėšaus; skolą reikės grąžinti bėgiu trijų metų.

Lietuvos Liaudies Komisarij Taryba priėmė specialų nufarimą, kuris įpareigoja visas kaimo tarybas įkurti kredito draugijas. Jas reikia steigti ir ten, kur pirmiaus jų nebuvo.

Phone: Lafayette 5880
4180 Archer Avenue
URBA Gėlininkas
Gėlės Mylinėms, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams Paruošimams

Suñčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS---Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėm, Bankietam, Pagrabam
3316 S. Halsted St. Chicago. Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNISKOS KOPYLIOS JŲSŲ PATOGUMUI:
6812 S. Western Ave., Chicago
Telefonas GROvehill 8142
1410 So. 50th Avenue, Cicero
Telefonas CICero 2149
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiskam stoviuai prielankus.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Turime Kopyčias Visose Miesto Dalyse
Ambulanso Patarnavimas Dieną ir Naktį
AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
Turim Kopyčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNS
Phone: Canal 3513 Fullman 1278
2314 West 32nd Place Comm. 5765 10756 So. Michigan Ave.

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419

S. P. MAZEIKA ir EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. TELEFONAI: YARDS 1135 ir 1159

ANTANAS M. PHILIPS
3397 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4968

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. PULLMAN 9661

Vis Tie "Trukumai"

Mes, Amerikoje gyvenanti, šiais laikais dažnai aimanuojame, kad tūlių daiktų reikmenų trūksta. Tūlių tų daiktų, ištikrujų, trūksta, jeigu palyginti su praeičia, kada būdavo kam net ir perdang.

Turiu du pažystamu, kurie gyvena vieni du, moteris ir vyras. Pirm karo dėl šventos dienos jie pirkdavo šitiek mėsos: vieną ar dvi vištas, šviežią ar rūkytą kumpį, porą-trejetą svarų kilbasų, ir dvi-tris skardines kokios nors konservuotos mėsos, kojukū, liežuvių ar košelines. Ką jiedu su tiek mėsos veidavo, kur jie ją dėdavo—neklauk, nežinau. Ne kitaip, kaip daugelis jos pasiekdavo išmatų bačka, nes jiedu nei suvalgyti ir nei išlaikyti jos negalėdavo. Pats esu pas juos sveičavęs ir viską tą matęs, diekiai nusistobėdamas, kad ir "gerais" laikais šitaip valgi eikvoja.

Dabar šitie "vargšai", kada tik suėsi, vis aimanuoja, kad mėsos nėra užtektingai. "Dievulieliau, kas čia ir bus, tik du sverelius mėsos tegavau šiandien," skundžiasi žmonelė aną dieną. Tiek mėsos dėl dviejų žmonių, manau, turėtų labai užtekti, nes juk vienos mėsos negi valgai, dar yra visokių visokliausių valgių be mėsos, kas ir sveikiau ir geriau. Bet ką tu padarysi, žmonės užsispiria mėsos ir tiek. Na, tai dar niekis, palyginus su kitais "trūkumais."

Štai scena viename dideliame New Yorko hotely. Čia darbininkų dirba arti poros tūkstančių. Tarp tiek žmonių atsiranda visokio svietelio. Vienoje daly hotelio, viename aukšte, giliai po žeme (rodosi, kad nebūtų vietos virš žemės) randasi darbininkų valgykla, skalbykla ir visos kitos dirbtuvės, kurios aptarnauja apie trijų tūkstančių kambarių hoteli. Čia, darbininkų valgykloje, yra mašina-šėpa dėl pardavinėjimo cigarečių, kurio laikus nuo laiko jie įdedami. Šių "trūkumų" laikais ne dažnai toje mašinoje gali kas gauti cigarečių—kaip greitai įdeda, taip greitai žmonės supuolę juos išima. Kadangi ketvergalis tik pripildo tą cigarečių mašiną, tai šiandien visų akys atkreiptos link valgyklos, ar nepamatys ateinančio su cigaretais mašinos pripildymui.

Nagi, pagalios, žodis paklįsta, kad jau vyras su cigaretais prie mašinos. Būt vertėje bile kam palikti nors ir svarbiausį darbą ir atstojus pažūrėti šitos lenktynių scenos. Kas tik iš kur galėjęs, darbas ne darbas, net palikę skalbyklos einančias mašinas, moterys ir vyrai, leidosi link valgyklos ir stoji eilę prie cigarečių mašinos, kurion vyras jau dėjo cigaretes. Tūli jų nenorėjo leisti vyrui cigaretes dėti mašinos, siūlydami jam net dvigubai už kartoną. Vyras atsaisakė išklausti jų maldavimo ir siūlymo. Cigaretes sudėjo vidun mašinos ir pasitraukė, palikdamas ją ant

dievo valios, kur jau stovėjo ilgiausia eilė žmonių, vyrų ir moterų, ir visi stovinti, kaip ant žarijų, kad tik greičiau priėjus prie cigarečių mašinos, kad tik nepraradus progos. Visi tik skaito dešimtukus ir laiko juos gatavus delne.

Prasideda "pirkimas". Žila, mažo ūgio moteriškė pirmoji prie mašinos. Įdeda jį mašinos du dešimtuku ir—klinkt, cigarečių pakelis išleikia. Negana. Deda kitus du dešimtukus, ir vėl spaudžia, ir vėl kitas pakelis cigarečių išleikia. Dar negana. Dar deda kitus du dešimtukus, ir vėl išsitraukia pakelį cigarečių. Matytis, būtų dėjus ir kitus du dešimtelius, jeigu būt turėjęs, bet jų jau nebeturėjo. O užpakaliniai jau ant jos pradeda šaukti, rėkti, vadindami ją net jau ir peniškėle, kad nepasitenkina vienu pakeliu. O ji, kaip kokią brangenybę radus, kišasi cigaretes kišeniuosna ir greitai skubinasi link skalbyklos, visa paraudus ir linksma.

Seka kiti "kostumeriai". Jie irgi nesitenkina tik vienu ar dviem pakeliais, ale traukia tiek, kiek turi dešimtukų, vis prašydami dar daugiau išmainyti iš praeivių. Ir tik tada pasitraukia nuo mašinos, kada jau dešimtukų nebeturi. Ir taip linksta eilė link cigarečių mašinos, kol prisitariama jaunas, aukštas vyras, tur būt 4-eferys, kaip tokius čia vadina, prie mašinos.

Šitas jaunuolis, kaip kokias svyruojanti kartis, išsitraukia savo ilgą ir liesą ranką iš "overazųjų" kišenius pilną sauja dešimtukų. Vienas dešimtukas iškrinta jam iš saujos ir parieda po cigarečių mašiną. Jis greitai, kaip kokis lanktis, lenkiasi ir greitai graibo nusiritusio dešimtėlio. O čia užpakaly čielias choras balsų šaukia: "Palik šlavikui, palik šlavikui, greičiau, ir mes norime priieiti!" Ilgasis jaunuolis susigraibo savo pamestą dešimtėlį, ir pradeda kišti dešimtukus mašinos ir traukti cigaretes laukan.

Jis jau ištraukė apie pus-tuzinį pakelių, o dar dešimtelį saujoje laikosi, dar traukia daugiau, rodoši, jam ir galo nebus. Užpakaliniai pradėjo jau nebe savo balsais šaukti, rėkti ant jo, kad pasitrauktų, kad duoty progą ir kitiems. O šis, kaip kokis kurčiūš, tik kiša dešimtelius mašinos ir spaudžia cigaretes laukan, kurie jau jam ir į kišenius nebetelpa, tai kiša už ančio.

Vienas juodveidis jau pritrūko, matyt, kantrybės. Puolėsi jis prie šito jaunuolio, prie cigarečių mašinos ir stumtelėjo jį sušukdamas: "Ar velnio apėstas esi! Ar tu manai, kad kiti žmonės nenori rūkyti?"

Šitas juodveidį stumia atgal ir sušunka: "O kas tau galvoje. Aš už savo pinigų perku. Kai tu prieisi, ir tu galėsi imti, kiek nori." Juodveidis pasitraukia savo vieton, o ilgasis svyruoklis vėl tik spaudžia ir spaudžia

Prancūzai neglosto savųjų kilvingų. Štai vienas buvęs nacių bičiulis priištats viešojo turgavietėje, kur jis išlaikytas visą dieną, kad vietiniai gyventojai turėtų progą pasakyti jam į akis ką jie mano apie savo tautos išdavikus. Vėliaus šis išdavikas nutelstas ir atsiėmė užpelnytą bausmę.

pakelis po pakelio cigaretes laukan.

Nežinau, ar jis pajobyto būti apsupty ir sumustu, ar nebeturėjo kur kišti cigarečių, nes visas pasipūpęs, kaip kalakutas, pagalios pasitraukė nuo mašinos. Bet man, netoli stovinčiam ir sekančiam šią procedūrą, atrodė, kad gali įirtusieji užpakaliniai jį pulti ir sumusti. Jų įirtimas jau matėsi iš išsireiškimų iki aukščiausio laipsnio.

Šitam ilgakinkniui pasitraukus, puolėsi sekantieji prie traukimo cigarečių iš mašinos. Nors jie nesvietiški bei pyko ant ilgakojo, kad jis begalo ir krašto kimšosi cigaretes antin, bet ir jie negeriau elgėsi progą gavę prie mašinos. Jie irgi tik tada sustojo, kada jau dešimtelį pritrūko. Beveik visi pasirodė besočiai.

Mašinos eina apie 300 pakelių cigarečių. Nežinau, ar kokiam 50-čiai jų teko, o visi kiti laukė eilėje turėjo dūlinti be cigarečių tik todėl, kad jų pirmieji besočiai broliai-seserys prisivarė netik kišenius, ale ir ančius...

Tai taip darosi su rūkymu. Bet štai kas atsitiko ir su kava. Dabar, kada gali pirkti kavos kiek nori, man mano pažystamas pasisakė, kad jis su moteria buvo prispirkę net 83 skardines kavos, kada sužinojo, kad kava bus apbružiuota! Tai bisķnoras kavos ir lokannumas nesvietiškas. Kada jie tiek kavos manė išgerti, negaliu nei įsivaizdinti. Jie, taip sakant, galėjo netik gerti ją, ale ją užsikloti ir pasikloti, kaip tas cigonas lašiniams. Ir netik kad jiedu du tegyvena,

Lietuvos Žmonės Gražiai Parenta

Middlefield, Ohio.—LLD 51 kp. susirinkimas buvo sušauktas kūčių dienoje pas Janulius. Nors oras buvo šaltas ir slidų, tačiau veik visi nariai susirinko. Ir net iš Clevelando N. Y. ir V. R. atvažiavo. Tačiau mūsų prot. sekretorius neatvažiavo į susirinkimą, tad ir susirinkimas negalėjo įvykti. Nors ir susirinkimo netu-

nenusiestų. Kari metu mūsų šalis turi viską apbružiuoti, patvarkyti, kas kiek lo gali gauti ant syk ar per tam tikrą laiką. Kitaip bus mūsų šalies priešiui nesvietiška pagelba per mūsų besočių piliečių betvarkę.

A. Gilmanas.

rėjome, bet turėjome draugiškus pietus. Valgant skanią vakarienę kuopos organizatorius O. R. prisiminė apie Lietuvą ir jos žmones, kad ten naciai juos taip baisiai apipūšė ir nuskrūdė. Visi sutiko sudėti kiek pinigų, kad nupirkti už juos dovanų dėl Lietuvos žmonių. Auškojo sekami:

Po \$3 Domokaškai ir Valinavičiai; po \$2: N. Malone, Rūbai, F. Malone, Pečurai, Januliai, V. Česnulis; J. Malone \$1.51; po \$1.50 Meiliūnai ir Rachkauskas.

Viso sudėta dėl nupirkimo dovanų Lietuvos žmonėms \$22.51.

Šiuomi tariame širdinga padėkos žodį už dovanas ir šeiminkams už puikias vaišes.

Kiek Bus Invalidų Po Karo

Brigadieriaus generolo F. T. Hines apskaičiavimų, po šio karo per visą pasaulį pasilikis 20,000,000 invalidų, kurie negalės užsidirbti pragyvenimo, visuomenė turės juos užlaikyti. Tačiau kaip kuriuos, jis mano, bus galima išmokinti užsiėmimo.

Jis mano, kad po karo gali Jungtinėse Valstijose pasilikti 1,500,000 buvusių tarnyboj su palaužta sveikata.

Brigadierius generolas F. T. Hines ragina skirti \$1,000,000,000 mokyklų steigimui, kur buvę kariai būtų lavinami amatų ir profesijų.

JUBILIEJINIS DIENRAŠČIO Vilnies Vajus

PRASIDĖJO SU PIRMA SPALIO 1,000 Naujų Vilniai Skaitytojų \$1,000 (DOLERIŲ) DOVANOM VAJININKAM

Į TALKĄ, DARBŠTIEJI VAJININKAI! Patalpinkime Pažangų Dienraštį Kiekvienos Lietuvių Šeimos Namuose!

BRANGŪS DIENRAŠČIO "VILNIES" SKAITYTOJAI: Kurie skaitote "Vilnį" nuo jos išsikurimo, arti per 25 metus, persitikrinkite, jog be pažangaus dienraščio negalėtumėt apsieiti. Jeigu "Vilnis" jums patinka, tai patiks ir jūsų kaimynams, pažystamiems, kada jie gaus progos su ja susipažinti. ŠTAI NEIŠSIEMIAMAS ŠALTINIS NAUJŲ SKAITYTOJŲ!

Mūsų naujoji tėvynė Amerika ir kartu visas demokratinis pasaulis eina per galvę prieš fašizmą. Mūsų gimtinės Lietuvos išlaisvinimas yra kaip ir įvykęs faktas.

"Vilnis" teisingai gali pasididžiuoti turinti savo bendradarbių eilėse gambiausius Lietuvos rašytojus. Jokiam kitame laikraštyje Chicagoj nerasite tiek žinių ir straipsnių iš Vilniaus, Kauno ir kitų Lietuvos miestų ir kaimų, kaip Vilnyje."

Mes esame įsitikinę, kad kiekvienas vilnietis ir demokratiniai nusiteikę lietuviai pagelbės "Vilnies" Jubiliejiniam Vajuje, pakalbindami savo kaimynus užsiprenumeruoti "Vilnį." Jei praėjusiais vajais, ypatingai pernykščiam, detroitietiš gavo po 50 ir daugiau naujų skaitytojų; kitos po desėtkus, tai ar galima sakyti, jog vienas skaitytojas yra sunku gauti?

PAVIENIAI IR ORGANIZACIJŲ IŠIRINKTI DARBININKAI

"VILNIS"

3116 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

Tuojaus užsiregistruokite "Vilnies" Administracijoje ir aplaukysite smulkinėškas informacijas apie vajų.

YOUR PRESCRIPTION the Way Your Doctor Wrote It

Kaip Doktoras Parašė JUSŲ RECEPTAS

Svarbiausiu dalyku jūsų gyvenime yra receptas. Jis negalite atsiduoti tikimui... ant ledami pasakyt, kad receptą naudojamo materiole ir jo santalymo. Mes didžiuliamis galimyboms yra svarbiausia dalykai mūsų biemo. Valtus spalio tik laimėnui, registruoti ir prityre pharaceutical. Materiolis ir chemikalai yra naudojami vieni iš geriausių. Pacaluan dvejopa patikrinimo silekna garantuoja akuratumu, kurio būtu galima patikėti. Lelskite mūsų išpildyti jūsų sekančių receptų.

UNION DRUG CO. 35th & S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas

- Tvirtėlausia Lietuvių Pašalpos ir Aprandros Organizacija
- Galima apsidrausti nuo \$100 iki \$1,000.
  - Pašalpos į savantę \$6, \$9, \$12 ir \$15.
  - Visiems įstojimas veltus.
  - Mėnesinis mokeskis pigiausia.
  - Pirmia naujus narius nuo 2 metų iki 60 metų amžiaus.

Išrašyk dabar ir savo šeimai traiky. Kėpilyk žemiaus telpančių blanketę ir pasiusk sekamu adresu:

Lietuvių Darbininkų Susivienijimas 419 Lorimer St. Brooklyn 6 N. Y.

Aš noriu gauti informaciją, kaip tapti LDS nariu.

Mano vardas _____

Antraštas _____

Graziai Palaidojo Dominika Pulsudskij

Sj ketvirtadienį Tautiškosie Kapinėse palaidotas Dominikas Pulsudskis. Laidojimo pareigas atliko J. F. Eudeikis.

Atiduoti vėlioniu paskutinę pagarbą susirinko didelis būrys giminių, kaimynų, draugų. Visi reikė užuojautos vėlionio našlei Teklei Pulsudskienei ir trimis jų dukterims Agnes, Veronikai ir Molly.

Laiduotė dalyvavo vėlionio broliai Leo ir Liudvikas, taip pat ir sesutė Noreikienė, atvykusi iš Rockfordo.

Tarpe palydovų buvo kapitonas Dr. Pulsudskis Le Van, jo brolis Alfonsas, tarnaujasis US Laivyne, ir jo žmona Dr. Grace Iliff.

Dukters Agnes vyras karys Alex Strawetzky atvyko iš Mississippi.

Tuo būdu laiduotėse buvo atstovauta US Armija ir Laivynas.

Dukters Molly vyras taip pat tarnauja Dėdei Samui, bet j laiduotves negalėjo atvykti.

Dominikas Pulsudskis gyveno Amerikoje 43 metus, pirmiau DeKalb, paskui Chicagoje. Buvo pažangus žmogus, priklausė Lietuvių Piličių Klubui, Lietuvių Literatūros Draugijai ir Radijo Klubui. Labai mylėjo progresyvią spaudą.

Išlydint vėlionį iš koplyčios, atitinkamą kalbą pasakė Leonas Prūseika, reikšdamas užuojautą vėlionio šeimai.

Palydovas.

Uteniškių Klubo Auka

Uteniškių Klubas gerai progresuoja. Nariai draugiškai savo tarpe sugyvena. Uteniškia rūpinasi ir savo broliais, gyvenančiais senoj gimtinėj, Utenos mieste. Klubas paskyrė savo tautiečių sušelpimui \$35 ir pagalbos pasuntimą paliko ant valdybos rankų.

Klubiečiai verti pagyrimo už tokį duosnumą. Vienišas.

Frano Stasiulio Laiduotė

Sj antradienį Tautiškosie Kapinėse palaidotas Francisus Stasiulis, narys Lietuvių Darbininkų Susiviejimo (Brighton Park kuopos). Patarnavo laiduotųjų direktoriumi A. M. Phillips. Atsiveikimo kalbas pasakė I. Prūseika ir P. Saltmieras.

J laiduotėse buvo atvykęs vėlionio brolis Juozas iš Detroito.

Franciškis Stasiulis išgyveno Amerikoje 38 metus. Buvo draugiškas žmogus, laisvas.

Rep.

Lietuvių Daktarų Draugijoje

Lietuvių Daktarų Draugijoje šiais metais pirmininko pareigas eis Dr. Simonaitis.

Draugijos sekretorė yra Aldona Juška, o išdininku Dr. C. Z. Vezel.

Sekandčiais metais pirmininko pareigoms išrinktas Dr. Paukštys.

Daktarų Draugijos mitingai įvyksta pirmą antradienį kiekvieno mėnesio Dr. Vezelio ir Dr. Strikolio ofisuose.

Dr. Vaitkus, narys Lietuvių Daktarų Draugijos, išvyko Armijon. Draugija buvo surengus jam išleistių bankietelį.

Gauta žinia, kad Dr. Feliksas Venekinas, kapitonas su trečiaj generolo Patton'o armija, už pasižymėjimą buvo apdekoruotas.

Dr. Zelkus, kilęs iš Bostono ir buvęs prie Sv. Kryžiaus ligoninės, jau armijoje, su laipsniu pirmo leitenanto.

Rep.

SUZEIDĖ KETURIS UGNIAGESIUS

Ugniaagesiam besidarbuojant ugnies slopinimui Blaine Ramsay Hospital, 3355 Washington Blvd., namo stogas nukrito ant jų. Keturi ugniaagesius dikičiai sužeidė. Kitai 11 ugniaagesių paspėjo pasitraukti iš pavojaus vietos.

Gerai, kad nebuvo ligonių laike gaisro. Kitaip būtų įvykus baisi tragedija.

Išvyko Kalifornijon

Della Stulgis, savininkė taverno po No. 3267 So. Halsted st., išvyko Kalifornijon pas savo sūnus. Vienas jos sūnus Jonas tarnauja Jungtinių Valstijų Laivyne, kitas sūnus Povilas gyvena Los Angeles ir dirba karo įmonėj.

Della senai su savo sūnais nesimatė. Savo vietoj biznį vesti paliko Marytę Pagois. Della visuomet paremia progresyvią judėjimą.

Advokatas Charles P. Kal Legislatyviom Komitete

Advokatų Gildija, kuri turi didelės įtakos tarpe statimdvystėse einančių pareigas, nusitarė energiška veikti dėl pravedimo įstatymų palengvinti ateiviams tapti piliečiais.

J gildijos sudarytą legislatyvių įstatimdvystės reikalais rūpintis komiteta—jeina advokatas Charles P. Kal. Jis yra to komiteto pirmininku.

Advokatų Gildija nusitarė darbuotis, kad kongresas išleis tokius įstatymus, kurie suprastintų ateiviam popierį išsiėmimą.

Sia proga tenka paminėti, kad Ch. P. Kal yra dikičiai pasidarbavęs ateivių pilietinimui. Jis pats duodavo lekcijas žmonėms apie įstatymus ir teikia patarimus kaip visas reikia atlikti.

Alfonsas Kizlaitis Rašo

Alfonsas Kizlaitis, seniau darbuavėsis jaunimo tarpe ir gyvenęs Brighton Parke, dažnai parašo savo geriams draugams Mr. & Mrs. Novakams, pas kuriuos jis pirmiau gyveno.

Iš karo fronto Alfonsas prisituntė Novakams naujų metų sveikinimą.

Pas Novakus gyvena Povilas Janušis, geras Alfonso Kizlaidio draugas.

Naujų metų proga jisai užrašė "Vilni" vienam geram žmogui. S.

JOE MASCICKO AUKA

Naujų Metų pasitikimo bankietė, kurį suruošė LDS ir LLD apskričiai Cicero Lietuvių Liuosybės name, aukų nebuvo rinkta.

Bet Juozas Mascickas padarė išimtį. Jisai nusprendė paaukoti ir paaukavo \$25 Lietuvai Pagelbos Teikimo Komitetui, kad už tą sumą nupirktų drabužių.

Juozo Mascicko pavyzdį reikėtų ir kitiems pasekti. Ačiū Juozui už tokią šaunią auką. K.

Rado Daugiau Falšyvių Gasolino Kuponų

Policija atidarius neseniai nužudyto gemblerio Doo-man saugumo spintą rado daugiau gasolino falšyvių kuponų. Sako, kad už tuos kuponus galėjo gauti 300,000 gorčių gasolino.

Sustreikavo 80 Darbininkų Gypsum Co.

Perėitą ketvirtadienį įstojė streikant 80 darbininkų U. S. Gypsum Co., 1719 N. Kostner ave.

Šioji dirbtuvė gamina alumininius "landing mats", tarsi lyg šienikus orlaiviam nutūpti. Tuos dalykus ištiesia ant lygiat nutarkuotos žemės ir paskui ant jų leidžiami orlaiviai. Taip paruošiama orlaiviam aikštės skubiu laiku.

Žinoma, darbininkų sustreikavimas tokioj karo įmonėj kenkia karo dalykam. Pasirodo, kad šios kompanijos prezidentu yra ponas Sewell Avery, tai tas pats paukštis, kuris yra prezidentu Montgomery Ward and Co.

Darbininkai priklauso prie CIO unijos. Unija streiko neužgyrė ir daro kas tik galima, kad darbininkus sugrąžintų darbiui.

NEW YORK.—J. V. Generalis Gydymojo Norman Kirk šlelia, jog prisieis draftuoti armijai slauges, nes liuosnorių nėra užtekimal, o slaugės labai reikalingos.

Dusulys

BEIKA. LAUKTI Veltu PASIULYMO ŽEI KENCIAVE NUO DUSULIO. ANTPROGULI, kasoliai ir kvėpuojimo sunkumai—jei jau patirbatavėte mūsų draugus pasiūlyti—Prieštaras Veltui, išbandymai. Tiesiogiai pasitarkite Medruti su "nepašalintu" lapu. NADOLCI, 609 State Life Bldg., Indianapolis 4, INDIANA.

Moderniškai Įrengta Nauja Užeiga ANN'S TAVERN

TAVERN PALE ALUS VYNAS ir LIKERIAI WM. ir ANN SANDERS, Sav. 3358 S. Halsted St.

Ann's Tavern

(Buvusi Chalmers) 3600 S. Union Ave. Atsilankiusius maloniai priimam ir pavaišinam. JUOZAS ir ANN POVILAITIS, Sav.

PAULINA

Russian-Turkish Baths SOUTH SIDES NAUJASIA PIRTIS DPOBAM ELEKTROS TRYTMENTUS. ULTRA VIOLET SUNSHINE IR INFRA-RED LIGHT RADIATIONS. NETVARKU KRAUJO CIRCULIAVIMĄ, REUMATISKĄ SKAUSMĄ, LUMBAGO, SALTĮ, PARALYZIŲ—SALINĄ NAUDOJIMAS ELEKTROS IR HYDRO- THERAPEUTIC TRYTMENTAI 1657 W. 45th St., Kampas S. Paulina St. A. F. CZESNA, Savininkas

RAKSON'S TAVERN

3212 SO. HALSTED STREET Victory 7692 Nauja, Smagi UŽEIGA BRIDGEPORTIČIAMS Kamados Elinas, Vynai, Deptinės ir Likeriai. Atsilankę pasitarkitms mūsų pataravimui. Ign. Kagalinskas, sav.

Ant leduoto šalygatvio puolė William Schulte, 60 m., darbininkas National Engineering Co. Nuvežtas ligoninėn numirė.

Be to, ant leduoty šalygatvio susižeidė 10 žmonių perėitą ketvirtadienį.

Dienraštis "Sun" veda vaju, kad išreikalauti geresnės apsaugos pėstiem gatvėse: kad namų savininkai geriau prižiūrėtų šalygatvius prie savo namų.

Mary Sanoras

KAKANAUSKIŲS Šių metų sausio 5 d. sustina 5 metų kaip mirė Marė Sanoras Kakanauškiūtė. Vėlionė paėjo iš Kepiliuko parapišos, Klovovo kaimo ir Kauno apskrės. Vėl nepastebėjome, kaip prabėgo 5 metai, kaip mūsų mylima sesutė likusi išskirta iš gyvųjų tarpo. Begailiausia mirtis nuskyrė jos gyvybę. Tai buvo liūdniausia ir skaudžiausia valanda jos mylimam vyrui Antanui Sėnoriui ir vaikams: Antanui, Stanislovui, Viktorui ir Onai, taipgi seseriai Onai Yundul ir jų šeimai; Lietuvių motinai Katinai Kakanauškienėi ir vėlionės seserims, Antaninai ir Aneliai ir broliui Kazmierui. Tai buvo liūdniausia žinia, kuomet tai žinia pasiekė Lietuvą. Tačiau tai viska turėjome pergyventi. Dabar tenka tik giliai atsiminti atsiminis mylima sesute, kad jos jėga neturime savo tarpe—ji išlisi šaltuose kapuose. Mes atsiminsime tave, kol būsim gyvi. Lai būna tau lengva Būs šalis žemėse šv. Apostolų kapinėse, Bridgeville, Pa. ONA YUNDUL 1514 S. 48th St., Cicero, Ill.

Medicinos Daktarai

Dr. Emily V. Krukas GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4146 Archer Avenue Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210 Res. Tel. Republic 6054 Jeigu Neatsiliepia — Suok KEDŽE 2868 VALANDOS: Kasdieną nuo 1 iki 3 Val. Popiet ir nuo 6 iki 9 Val. Vakarai. Trečiadienio vakarai ir Sekmadienis pagal Susitarimą. Telefonas: YARDS 3146

Dr. V. A. Simkus GYDYTOJAS IR CHIRURGAS IR AKINIUS PIRTAIKO 744 W. 35th Street VALANDOS: 11-12; 2 iki 4; vakarai 7-8 Pirmadienis 12-2 iki 4 Šventadienis 11-12 Ofiso Telefonas: YARDS 4787 Namų—PROSPECT 1990

Dr. Strikolis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4645 S. Ashland Avenue VALANDOS: 2-4 ir nuo 6 iki 8 vakaro Ned's, Ser's ir Sub's Vakarai tik pagal sutartį. Ofiso Telefonas: VIRGINIA 0636 Namų—BEVERLY 8344

Dr. T. Dundulis GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso Valandos: 1-3 ir 6-8-30 p. m. Trečiadienis pagal sutartį Phone: YARDS 5921 Rezidencijos—KENDWOOD 5137

Dr. Bertash 776 West 35th Street (Kamp. 35th ir S. Halsted St.) VALANDOS: nuo 1 iki 3 ir 6-8-30 iki 9-30 vakaro. Trečiadienis ir Šventadienis nuo 1 iki 3-ju popiet. Rez. 4826 S. Kimbark Phone: GROVEHILL 3111

Dr. A. K. Butko LIETVIŠV ROJŲ SPECIALISTAS 7214 S. Ashland Avenue OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro

Dr. C. Z. Vezelis DENTISTAS 4645 S. Ashland Avenue (Arti 47th Street) VALANDOS: 9 ryte iki 9 vak. Trečiadien. susitaru

Dr. Marjan S. Swiont GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4704 Archer Ave. VALANDOS: Nuo 1 iki 4 po pietų Nuo 7 iki 8 vakaro Rezidencijos FORUMHOLM 6616 Ofiso LAFAYETTE 6868

Dr. J. S. O'Connell DENTISTAS 138 S. State St., DEA. 2609 6259 S. Halsted St., DEA. 7048 4635 N. Broadway, LON. 7179 4111 W. Madison St., KED. 4632 6114 S. Cottage Grove Ave., PAL. 5643 Ant šimokėlių, jeigu norima.

Dr. F. SERNER LIETVIŠV AKIŲ GYDYTOJAS 25 metų patyrimas Tel. Yards 1829 Pritalko Akinius Kreivias Akis, Ištabo Ofisas ir Akinių Dirbtuvė 3401 SO. HALSTED ST. Kampas 34th St. VALANDOS: Nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 9 Nedėlioj pagal sutartį.

Dr. KARL NURKAT (NURKAITIS) Pritalko atsiminimui, akinius u E prieinama kaing ir ant lengvų šimokėlių. CALUMET 4591 3241 S. Halsted Street RAKANDU KRAUTUVE

EXTRA! EXTRA! Pirmalnytys Vardas ir Adresas MONARCH LIQUOR Lietuviškas Žydutis 2529 S. Halsted Street Phone Yards 6054

CHICAGO CITY BANK & TRUST CO.

HALSTED AT 63rd STREET

STATEMENT OF FINANCIAL CONDITION

DECEMBER 30, 1944

Resources	
Cash on hand and in Other Banks	\$20,570,942.03
U. S. Government Bonds	43,694,003.41
Municipal Bonds	80,815.30
Other Listed and Marketable Bonds	309,113.82
Commercial Paper	1,050,000.00
Purchased Notes Secured by Stock	
Exchange Collateral	1,777,650.00
Loans and Discounts	1,864,965.19
Real Estate Loans—Residential	1,171,038.19
Industrial and Commercial Real Estate Loans	655,264.52
Federal Housing Administration Mortgage Loans	1,278,608.05
Bank Building	646,646.31
Bank Real Estate Lease	1.00
Stock in Federal Reserve Bank	60,000.00
Customers' Liability on Letters of Credit	15,455.00
Other Resources	54,060.79
	\$73,228,563.64

Liabilities	
Capital	\$ 1,000,000.00
Surplus	1,000,000.00
Undivided Profits	281,712.20
Contingent Reserves	67,678.61
Reserve for Taxes, Interest and Insurance	111,908.28
Federal Housing Administration Tax, etc., Deposits	307,019.35
Liability on Letters of Credit	15,455.00
Deposits	70,444,790.20
	\$73,228,563.64

DIRECTORS
Frank C. Rathje
W. H. McDonnell
Sigurd R. Anderson
Edwin Carson
Henry F. Jaeger
James McHugh
Hans D. Clausen
Fred H. Korthauer
John Mueller
Peter De Vries
Chester W. Kulp
Adolph Quist
Arthur A. Lawder Jr.
Member Federal Reserve System
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Jūsų GIMTADIENI! — PRISIMINKITE Ją
Jei jūsų gimtadienis prapuola šį mėnesį, pasaukite savo gėlininką ir praneškite jam kurį dieną.

Pasakykit su gėlėmis

Jūsų Gėlininkas telegrafuoja gėles visur Jungtinėse Valstijose

